

Pátý ročník soutěže za účasti velvyslance SR, str. 1, 8

Úspěch slovenského režiséra M. Škopa na TIFF, str. 6

Nové divadlo před premiérou, čtete rozhovor, str. 8

Rodné sestry Simone a Barbra se dobře staraly, str. 9

Dokončení seriálů ze života muslimů, str. 10-12

OCTOBER 8, 2015

No 14 (2876)
Volume 66 • \$3.75

Published every third week
17 issues a year
ISSN 08329-2668
Publications # 2206013

NOVÝ DOMOV

Financé par le gouvernement du Canada
Funded by the Government of Canada

Canada

THE NEW HOMELAND

Pravda vítězí!

www.masaryktown.ca

CANADA'S CZECH AND SLOVAK NEWSPAPER PUBLISHED BY MASARYK MEMORIAL INSTITUTE INC., SINCE 1950

Velvyslanec SR v Kanadě Andrej Droba s Katarínou Kozákovou, předsedkyní Klubu Martina Rázusa v Torontu

MAROŠKO POPÁTÉ

Pátý ročník soutěže Maroško v recitaci slovenských básní, kterou Klub Martina Rázusa při kostele sv. Pavla v Torontu uspořádal v sobotu 3. října v jeho hale, připravil dětem i rodičům pěkné odpoledne.

Děti si hrály, zpívaly, těšily se z dárek za přednes písničky či básničky, poznaly nové přátele, soutěžily v recitaci o ceny, které jim připravil a předal velvyslanec SR v Kanadě Andrej Droba, jemuž připadla i radost podepsat dětem jejich diplomy.

Rodiče využili přítomnosti učitelky slovenštiny Daniely Kramárikové z Mississaugy, aby načerpali další informace o možnostech

prohlubovat výuku slovenského jazyka svého dítěte. Měli možnost porovnat i úroveň vyzrálosti mluvy svých dětí s ostatními, ocenili inspirativní náměty, které jim samotná soutěž a hry s dětmi přinesly. A dětem se otevřela další možnost potkat nové kamarády.

Zajímavé bylo mj. setkání s rodiči tří chlapců Davida (5,5 roku), Samue-

➤ 8

UCTILI DEN ČESKÉ STÁTNOSTI

Ve čtvrtek 29. září uspořádal ve společenské místnosti konzulátu generální konzul ČR v Torontu Vladimír Ruml setkání s představiteli organizací, podnikateli a členy české komunity u příležitosti svátku české státnosti. Přítomni byli i diplomaté některých evropských zemí, které mají zastoupení v Kanadě.

Den české státnosti byl ustanoven v březnu 2000 na den zavraždění českého knížete Václava I., které se událo 28. září r. 935. Tento den se stal svátkem patrona českých zemí sv. Václava. V řadě měst se při této příležitosti konají oslavy a společenské akce.

Generální konzul stručně seznámil přítomné s historickým významem a soudobým odkazem osobnosti českého knížete Václava I. "Když se dnes očima moderní doby díváme na politické dílo, které po sobě zanechal, žasneme nad Václavovou schopností dívat se do daleké budoucnosti. Postava svatého Václava zastává v historii naší země pozoruhodné a výjimečné místo," uvedl v tento státní svátek ČR Přemysl Sobotka, předseda Senátu Parlamentu ČR.

VIZE DO DALEKÉ BUDOUCNOSTI
V době, kdy Václav usedl na knížecí

Generální konzul ČR v Torontu Vladimír Ruml zahajuje setkání

Honorární konzul SR v Torontu Michael Martinček v rozhovoru s prezidentem MMI Františkem Ječmenem a jeho ženou Ivou

PIVO A JEHO FESTIVAL

Nejčastěji se říká, že k tomu, aby se v komunitě něco dělo, je zapotřebí dobrého nápadu. Já sice nesdílím tuto holou větu jednoznačně, ale tvrdím, že sice ano, dobrý nápad, ale také zkušenost jak to udělat, ochotné dělné ruce a entuziasmus věnovat čas, energii, nápady i ten úsměv někomu zdarma, že je zapotřebí ke zdatu díla. V tomto smyslu měla myšlenka uspořádat Czechtobberfest veliké štěstí, že se zrodila v hlavách právě takovýchto žen a s odhodláním a energií vydržet až do samotného konce - že, sestry rodné Barbro MacDonald a Simone Davidek (foto

➤ 9

Zleva: Líbuše Peichlová, Milly Syptáková, Věra Ripplová, Honza Šmíd a sestry Barbra Davidek-MacDonald a Simone Davidek (v kolektivu organizátorů chybí Jiřina Hoffmann)

stolec, se v Sasku ujal moci Jindřich I. Ptáčník. Ten svými výboji výrazně zasáhl do poměrů tehdejší střední Evropy, a pokud nechtěl být Václav se svou polopohanskou zemičkou pohlcen, musel situaci řešit. Musel se snažit ji především sjednotit. A tehdy se rozhodl pro jinou, nežli předem ztracenou výbojnou cestu - začal na Pražském hradě budovat další kostel, který byl později zasvěcen sv. Vítu. Napodoboval chrám, který byl vybudován v Cáchách, půdorysem osmiúhelník (dnes znám jako Katedrála Panny Marie, zapsán coby památka UNESCO), a který se později stal vzorem pro západní křesťanské panovníky. Rotundou sv. Víta se Václav definitivně přihlásil k západnímu křesťanskému světu, a to musel Jindřich I. respektovat.

K prvnímu setkání Václava s Jindřichem došlo zřejmě na třetím pražském nádvoří, miní historikové. O čem přesně panovníci jednali, to legendy nepraví. Kníže Václav, vědom si vojenské převahy nepřítelů a hos-

➤ 12

KE DNI

Ach, ten prezident v naší domovině, ten se ještě nadělá skopičin. Vycestoval do USA, aby vzdal čest zabí-
tým občanům při ataku na newyor-
ská dvojčata 11. září 2001. Pamatují
si to jako dnes. Zprvu jsme si mysle-
li, že jde o nějakou bojovnou hru dětí
na počítači, ale on to byl něčí doku-
mentární záznam z mobilu. Hrůza
pojala snad celý svět kromě těch, co
se radovali z oněch více než tři tisíc
mrtvých, dalších zraněných, ze zni-
čeného města, z likvidace nádher-
ných objektů World Trade Center.
Dnes je to poutní místo zejména
mnoha pozůstalých a lze absolvovat
některou pěší túru prostorami i bez-
platně vždy v úterý po poledni... ale
to není důvod, proč o tom píšu.
Zavítal tam také pan prezident, aby
se obětím terorismu poklonil, když
už vycestoval do Států na zasedá-
ní Valného shromáždění OSN. To
je od něj pěkné. Otec Lukáše Ram-
bouska, jedné z obětí, řekl, že se-
tkání s panem Zemanem považuje
za velkou čest. Určitě totéž by řekli
pozůstalí Aleny Sešínové, další obe-
ti s českými kořeny. Před newyorský-
mi hasiči, kteří měli po útocích roz-
hodující podíl na záchranných pra-
cích, Zeman přednesl modlitbu v an-
gličtině, na oplátku dostal meč, nára-
menní nášivku, pamětní minci a kšil-
tovku, kterou si hned nasadil na hla-
vu. Má smysl pro humor, to se mu
musí nechat. Kromě sošky svatého
Floriána prezident záchranářům pře-
dal fotografie památníku, který ha-
siči z první pražské části před pěti
lety na Kampě odhalili na památku
svých 343 kolegů, kteří zahynuli bě-
hem záchranných operací po úto-
ku, uvedla ČTK.
Setkal se tam také s prezidentem
Obamou, a když už tam byl, tak se
rozšoupl v ruském stylu v ruském re-
staurantu, aby oslavil své 71. naro-
zeniny. Donedávna koloval amatér-
ský záznam z oslavy narozenin v
ruské restauraci Mari Vanna na Man-
hattanu v New Yorku pod taktovkou
ruských zpěvů. A přišel i dort (věřím,
že zaručeně „home made“). Na in-
ternetu se tím chlubí sama restaura-
ce a Alexander Sasha Poline navíc
na svém facebookovém profilu zve-
řejnil video, které zachycuje prezi-
denta Miloše Zemana, kancléře Vra-
tislava Mynáře, který tleská do rytmu
ruské hudby, a poradce Martina Ne-
jedlého (myslím, že netleskajícího),
uvedl web Aktualne.cz. Prezidentův
stín - mluvčí - mluvčí - Jirka Ovčá-
ček (českým národem přezdívaný
také Jirka Prostáček) reagoval na
pohoršení zhlédnuvších toto veselí,
které se mj. na webu neudrželo dlou-
ho (ale jiní je stačili přetočit a pře-
ce jenom nanovo pověsit), na svém
twitterovém účtu přenaivně uštěpač-
ně: „Nevěděli jsme, že v pražských
redakcích existuje seznam zakáza-
ných míst v USA!“
Ne, neexistuje, Jiří, Česko se pře-
ce hlásí k demokratické zemi, ale kaž-
dý by měl vědět, o čem ta demokra-
cie vlastně je. Ale když ono je zřej-
mě lépe rozumět ruštině než anglič-
tině... po tolika letech nedemokra-
cie v zemi. Nevím, kolik lidí by bylo
srozuměno před historickými první-
mi přímými volbami prezi-
denta s těsným kamarád- ➤ 5

SPOLEČENSKÝ KALENDÁŘ ■ SPOLEČENSKÝ

TORONTO

- Vítáme v Torontu nového kněze P.ThLic. Tomáše Káňu, Th.D., a přejeme mu ve výkonu mise dobré výsledky. Bude sloužit společně s Otcem Švorčíkem v kostele sv. Václava v Torontu.
► ST (každou první a třetí) 7. a 21.10. ve 13.00 (ve 12.00 se mohou zúčastnit mše svaté) - setkání seniorů v knihovně kostela sv. Václava
► ČT 1.10. - 17.10. v době 17.00-21.00 h. (SO a NE 14.00-19.00 po předchozí domluvě) – v Muzeu NEW Josefa Drapella vystavuje Jeremy Down své úžasné nejnovější práce.
The Museum of New was originally founded by artist Joseph Drapell and poet Anna Maclachlan in 1998 to promote the art of the New New Painters and other artists. To complement the Museum's wider mandate, in 2012 the gallery doubled in size to 5,300 sq.ft. with the addition of a second floor, 123 Bellwoods Avenue (rear), Toronto, tel: (416)603-4111www, email: joseph@drapell.com, www.museumofnew.com.
► NE 18.10. ve 14.00 - pořádá Slovensko-kanadský kulturní spolek tradiční Bravčové hody ve svém letovisku Koliba park, 1720 Barbetown Rd., Mississauga, přijďte i se svými rodinami a přáteli.
► NE 25.10. v 16.00 - vzpomínku na vyhlášení samostatného Československa r. 1918 pod patronací GK ČR pořádá MMI a Sokol Kanada. Restaurace Praha na Masaryktownu, občerstvení. Info: paní Iva (416)439 4354
► NE 8.11. ve 13.00 – Klub Martina Rázusa pořádá poeticko-hudební pásmo ke 200. výročí narození Ludovíta Štúra, kostel sv. Pavla, 1424 Davenport Rd., Toronto, info a rezervace (416)658-9793. Těšíme se na Vás.
► ST 11.11. v 19.30 – Nocturna ve městě: Zemlinského kvartet z Prahy provede skladby A. Dvořáka, L. Janáčka, J. Suka a D. Šostakoviče. Kostel sv. Václava, 496 Gladstone av., Toronto, info a rezervace: (416)481-7294.
► SO 12.12 ve 13.00 - slovenský evanjelický zbor svatého Pavla v Torontu a Stolnotenistový Klub Sv. Pavla Vás srdečně pozývá na 2. ročník Vianočného turnaja v stolnom tenise, 1424 Davenport Road, Toronto, štartovné: \$10, info a registrácia Peter Ostrihon, tel. (647)607-0905, email postrihon@yahoo.ca. Oblečenie nedoporučujeme žlté, oranžové ani biele. Obuv nezanechávajúca čiary.

NOVÉ ČESKÉ DIVADLO sezóna 2015-2016

Listopad 6. - 8. 2015: Past na osamělého muže, autor Robert Thomas, režie: Dáša Beláčíková
Duben 22. - 24. 2016: Jednotka intenzivní lásky, autor: Antonín Procházka, režie: Antonín Procházka (známý autor z Plzně)
Čtete rozhovor s režisérkou Dášou Beláčíkovou na str. 8

ČESKÁ ŠKOLA TORONTO

SO každá 10.00 - 12.00 – Česká doplňovací škola MMI pro děti 5-12 let, učebna na 918 Bathurst St., Toronto. Více: www.918bathurst.com. Přiveďte svoje děti s jakoukoliv úrovní znalosti češtiny. Všechny jsou srdečně vítány. Více informací: paní Iva (416)439-4354.

ČESKÁ ŠKOLA OAKVILLE

SO každá 9.30 - 12.00 – Česká doplňovací škola pro děti ve věku 4-12 let, kterou provozuje Holy Family Catholic School, 1420 Grosvenor Street, Oakville, ON L6H 3L2, HCDSB-International Languages. Info: učitelky Renata Freibergová, tel. (416)887-9863, email: renata_freiberg@yahoo.com, nebo Mariana Vieweghová, tel. (416)628-3690, email: mvieweghova@gmail.com.

ČESKÁ A SLOVENSKÁ ŠKOLA KITCHENER

SO každá 9.00 -11.30 – pro děti ve věku 4-14 let, St. Francis School, wing A, 154 Gatewood Rd. Kitchener. Zájemci, kontaktujte se v případě zájmu o českou školu s Mirkou Pirovou: mirka.pirova@wcdb.ca, v případě výuky slovenštiny s Blankou Michale: blanka.michale@wcdb.ca. Info: www.kwczechsand-slovaks.com

SLOVENSKÁ ŠKOLA TORONTO

SO každá 9.00-11.30 – Blessed Teresa of Calcuta Elementary School, 1120 Runningbrook Dr., Mississauga., učí Daniela Kramáriková, (647)834-8020, email: daniela@gmail.com.

ČESKÁ TV NOVÁ VIZE

SO každá v 10.00-10.30 a ST v 7.00 opakování - vysílá Nová Vize v dosahu Ontaria na stanici OMNI 1 (v Torontu kanál 47/kabel 4 a 169), producentka Markéta Slepčíková, tel: (647)892-6912, Nova Vize, 7 Auburn Av., Toronto, ON, novavize.ca@gmail.com, www.novavize.com - některé TV programy.

!!POZOR NABÍDKA: Česká TV přijme stříhače se znalostí systému AVID. Více na shora uvedeném emailu nebo telefonem (647)892-6912.

SOKOL TORONTO

► Volejbal - každé pondělí 20.00-22.00, G. Harvey C.I., 1700 Keele St., in-

fo hermaneks@yahoo.ca

► Cvičení dospělí - každou středu 20.00-22.00, G. Harvey C.I., 1700 Keele St., info hermaneks@yahoo.ca

► Cvičení s dětmi - každou sobotu v 16.30 - 18.30, 601 Magnetic Dr., Unit 21. Toronto, info lvancurilla@gmail.com

SLOVENSKÁ TV SLOVENSKÝ SVET

SO každá v 10.30-11.00 a ST v 7.30 opakování. Producentka Katarina Homolová. Tel: (647) 233-3105, email: slovenskysvet@gmail.com, www.tvsed-na.com.

CALGARY

► Český a Slovenský kroužek Kulihrášek a Český a Slovenský klub

PO (každé) v 15.00 - Varsity Bible Church na adrese 4807 Valiant Dr NW - Dětský kroužek: děti do 4 let, Dětský klub: děti od 5 let. Na setkání v kroužku hrajeme hry, čteme pohádky, zpíváme v českém a slovenském jazyce. Dětský klub se koná ve stejných hodinách a je zaměřený na výuku českého nebo slovenského jazyka a hry pro starší děti. Rodičovský příspěvek na Kroužek nebo Klub je \$10.00 za jedno dítě na semestr. Uvítáme nové členy a zájemce! Vaše žádosti a dotazy ochotně vyřídí Andrea Loewen - maminka Káji, Tobiáše a Aničky, telefon 403-270-8164, andrealoewen@yahoo.ca

► Česká a slovenská škola

SO (každou) - výuka češtiny 9.00 (do 10.40), slovenštiny v 10.45 (do 12.30 h.). Ukrainian Youth Association Centre, 409-9 Ave NE. Česká škola je tak znovu otevřena po téměř 30leté přestávce.

► Slovenská škola se otvírá poprvé v historii Calgary - 15 žáků ve vlastní třídě. Vyučuje se každou SO kromě dlouhých víkendů. Pravidelná účast vítána. Info o české škole Marcela Tucker: marcela.tucker60@gmail.com. Info o slovenské dr. Eva Hadzima: hadzimka@yahoo.com. Více web a FB: Slovak School in Calgary, www.skschool.ca & FB skschool.ca

ST 28.10. v 19.30 – Koncert kvarteta Zemlinského, 3602 8 St SW, Christ Church Calgary k výročí vzniku ČSR 1918, rezervace a info: mvfest@telus.net

PO 2.11. v 19.30 – česká mše svatá, pater Libor Švorčík, 321-90 Ave SE, St. Cecilia Church

ČT-NE 12.-15.11. – Calgary European Film Festival, 617 8 Ave SW Calgary, Globe Cinema

ST 25.11. v 18.00 - Setkání a večeře s Pavlem Hrnčířem, velvyslancem ČR v Kanadě, 727 11 Ave SW, Danish Canadian Club-Tivoli Room

ČT 31.12. - SILVESTR 2015, podrobnosti včas oznámíme.
Info o aktivitách všech poboček ČSSK v Kanadě na webu: www.cssk.ca

EDMONTON

ST (každá) v 19.00 - Czech and Slovak choir of Edmonton přijímá nové členy! Zkoušky se konají v Dayspring Presbyterian Church, 11445 a 40 Ave, Edmonton. Info: Kamila Moquin, kamila.moquin@gmail.com. Výuka českého jazyka a novým instruktorem Štěpánem Pellarem, který vyučoval češtině také v Portugalsku. intere na Wirth Institute, University of Alberta. Sledujte tisk pro více informací.

ÚT (každé první v měsíci) - pravidelné přednášky SVU začnou v říjnu. Podrobnosti budou oznámeny Location – Idylwyld Community leagu. Vstup je volný, malé občerstvení.

KITCHENER –WATERLOO-GUELPH

DOBRÝ DEN, zpravodaj vydává K-W-G pobočka Českého a slovenského sdružení v Kanadě pod vedením zodpovědné redaktorky Evy Kratochvilové. Redakce se těší na komentáře čtenářů. A protože se výrobní náklady na tisk a poštovné každoročně zvyšují, oceňuje každý finanční podporu svých odběratelů. Šeky laskavě zašlete na: Czech and Slovak Association of Canada, K-W-G Branch, 550 King St. NE, PO 42053 Waterloo, ON, N2L 6K5, Canada.

MONTREAL

SO 17.10. v 19.00 – Octoberfest, 5455 Maisonneuve W, NDG, info a rezervace (514)737-9220

PO 19. 10. ve 13.00 a 19.30 - čtení s M. Hejkalovou, Čs. dům, 6540 McLynn

SO 17. 10. v 19.00 - Octoberfest, Can. Legion Hall, 5455 de Maisonneuve W

SO 7. 11. – Stradivari Chamber Orchestra, info (604)722-9672

SO 7. 11. v 11.00 - bazar, hala kostela St. Ignatius, 4455 West Broadway

SO 14. 11. ve 2.00 - Mikulášská zábava, kostel sv. Cyrila a Metoděje, 7187 - 2nd Avenue

NE 6. 12. v 15.00 - Mikulášská nadílka pro děti, Westmount Park United Church, 4695 de Maisonneuve

Pravidelně česká periodika do vaší schránky, ať bydlíte kdekoli. Kompletní nabídku titulů, které lze předplatit do zahraničí, naleznete na naší webové stránce www.predplatnedozahranici.cz nebo nás můžete kontaktovat po e-mailu na export@mediacall.cz, případně na tel. číslo +420 532 165 ➤

We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canada Periodical Fund (CPF) of the Department of the Canadian Heritage.

Číslo 14 vyšlo 8. 10., č. 15 vyjde 29. 10., uzávěrka je 22. 10. 2015. Noviny vycházejí každý třetí týden, v roce vyjde celkem 17 čísel. Redakce: (647) 770 1713 Pište: vera.toronto@gmail.com

KALENDÁŘ

165. (MediaCall, Brno)

Ačkoliv je Montrealský věstník zasílán zdarma, finanční příspěvky jsou vítány. Pošlete laskavě příspěvek na adresu Ema Košacká, 6542 McLynn, Montreal, QC, H3X 2R6.: „Czech and Slovak Vestník“. Dotazy a informace: montreal-vestnik@gmail.com nebo amartinu@yahoo.com. Řídí Alena Martinů, 5080 Glencairn, Montreal H3W 2B4, tel. (514) 484-6177, email: amartinu@yahoo.com, členové red. rady: Alois Fogl, Miša Fuchsová, Ema Košacká, Ludvík Martinů. Příspěvatelé jsou podepsáni. (Podle: Montrealský věstník Ročník 52, Září/September 2015 5080 Glencairn Ave, Montreal, H3W 2B4 Číslo 1, www.montrealevestnik.com)

VANCOUVER

SO 7. 11. – Stradivari Chamber Orchestra, info (604) 722 9672

NE 8. 11. ve 13.00 – ČSSK, předvánoční bazar, Slovenian Hall, Burnaby

ČT – SO 19. -21.11. - Divadlo Za rohem: Žobrácké dobrodružstvo, autor Jan Solovič, Inlet Theatre, Port Moody

SO 21. 11. – Katarinská zábava

SO 28. 11. – Slovakian Christmas dinner

NE 6.12. v 15.00 – ČSSK Mikulášskou nadílku pro děti, Slovenian Hall, Burnaby

Zpravodaj ČSSK: martajamborova@hotmail.com nebo Czech and Slovak Association, 797-916 West Broadway, Zpravodaj vychází 4x ročně, Redakce: Romana Zeman, Marta Jamborová, úprava slovenského textu I. Šmulíková

► **Honorární konzulát ČR je do odvolání uzavřen.** ◻

Dear fellow Czechs and friends of the Czech Republic,

As the Chair of the Advisory Board to the Czech Senate Committee on Overseas Czechs, allow me to inform you of a significant upcoming event, one which offers you a unique chance to directly participate in current Czech affairs.

65 years ago, Dr. Milada Horakova, Czechoslovakia's leading political dissident, was sentenced to death by hanging in a Communist show trial. On Nov 16th, on the eve of the anniversary of the Velvet Revolution, her monument will be unveiled on Snemovni (Parliament) street in Prague, where she will literally "oversee" the activities of Czech elected officials.

As you may imagine, this hugely symbolic project is the culmination of many years of intense work and negotiations.

A seven-member jury of leading architects, sculptors and professionals, backed by The Stransky Foundation Fund, the Prague 1 District Council and Minister of Culture Daniel Herman, drafted a transparent and professional process to select a winner from 23 qualified entries. The winning entry, by sculptor Joseph Faltus, is that of the witness stand from the trial. A sparrow symbolizing Milada Horakova sits on the microphone, ready to take flight. Etched on the marble floor below are her last words: "I'm falling, falling, I've lost this fight, I leave with honor. I love this country, this people. Foster well-being. I leave with no ill-feeling to you. I wish it for you, I wish that for you." Next to the monument will be a plaque with her final words translated into four languages. The monument is slightly larger than life scale, interactive, and extremely symbolic.

The Stransky Foundation Fund has created an open transparent bank account for tax-deductible donations to this unique project: Reiffeisenbank acct.8123455001/5500.

All donations, large or small, can be viewed at www.nfstransky.cz. And now for the important part: not only will all donations be publicly evidenced in the above account, but all donors, upon contacting the Foundation Fund at Nadacni fond Stransky, Narodni 11, 110 00 Praha 1 (or via email at: recepce@mjs.narodni.cz) will receive an original signed certificate confirming their participation in the realization of this project.

Thank you very much for your kind consideration.

Very Truly Yours,

Dr. Martin Jan Stransky, Chair, Advisory Board to the Czech Senate Committee for Overseas Czechs Director, Stransky Foundation Fund

IN MEMORIAM

Ing. Vladimír Rydlo

November 11, 1931
October 17, 2014

I loved You all
It was beautiful and interesting to live life
Vladimír

Za Vratislavem Štaflem

Vratislav (Gerry) Stafl passed away peacefully on Tuesday, September 22nd. Born August 28, 1920 in Dobrovice, Czechoslovakia. Loving husband of Dagmar for more than 64 years. Father of Peter (Robyn nee Johnston) and Andrew (Martha Collyer). Proud grandfather to Tyler, Brittney, Ben and Hannah. Uncle to nieces and nephews in Czech Republic.

Vratislav grew up in a small town in Czechoslovakia but always dreamed of greater adventures. After graduating at the head of his high school class, focusing on math and English, he set his mind to study and travel. The war prevented both, so he worked at Bata, quickly becoming chief accountant for a retail group. At the end of the war he was involved in the Czech underground during the uprising against the Nazi regime. He started university at the age of 25 at Prague University in Politics and Economics. At university he became very politically active. On the eve of the communist coup d'état in February 1948, during mass demonstrations by students, as chairman of the Student's Demonstration Assembly he was part of a four-member delegation that met the President of the Republic, Dr. Benes, to urge the prevention of the resignation of the members of cabinet of Czechoslovak Republic. The communist power and support by the police was too much to overcome. He was expelled from university for political reasons and he had to escape his homeland. He ran the border one night with a small group in the summer of '48 into Germany. He never saw his parents again and would not see his two brothers for 38 years. Bata sponsored his immi-

gration to Canada for which he was always grateful. Being able to show his intellect and resourcefulness, he entered third year at UofT, in Political Science and Economics. At UofT he met many of his best friends for life. Upon graduation he was finally able

to start his working career at almost 31, with Canadian General Electric. He earned an MBA from UofT while continuing to work full time. For the next 39 years Gerry, as he was always known in Canada, worked his way up the management ranks in one of Canada's premier companies. Gerry retired at 67 after serving as Vice President - Controller for many years. Always well respected in business, he continued working for GE Canada in some capacity into his 80s. One proud moment was his return to a newly free Czechoslovakia with a team of GE executives to study investment opportunities. He thoroughly enjoyed his work, its challenges, and the people he worked with. His passions and source of great happiness included spending time at the farm with Dagmar, skiing at his beloved Mt. Tremblant or Vail, golfing at the Board of Trade, and sailing his Shark at the RCYC. He served his community as 4th treasurer of Duke of York

ZMĚNA ÚŘEDNÍCH HODIN KONZULÁRNÍHO ÚSEKU Generálního konzulátu České republiky v Torontu

Z provozních a administrativních důvodů je Generální konzulát České republiky v Torontu nucen přikročit k omezení úředních hodin pro veřejnost. Konzulární úsek bude zcela uzavřen vždy ve středu.

**ÚŘEDNÍ HODINY GR ČR V TORONTU POČÍNÁJE 1. ŘÍJNEM
PO, ÚT, ČT, PÁ: 9.00 – 12.00 h, ST: PRO VEŘEJNOST ZAVŘENO**

Žádáme všechny zájemce, aby si před plánovanou návštěvou konzulátu týkající se českého občanství nebo českého cestovního pasu předem sjednali schůzku emailem: toronto.appointment@gmail.com. (Czech Citizenship/Czech passport – Appointments : The Consulate General of the Czech Republic in Toronto requires all applicants to register prior to visiting the office. Appointment can be made via email: toronto.appointment@gmail.com. Více: toronto@embassy.mzv.cz, www.mzv.cz/toronto ◻ GK ČR Toronto

ADRESY

VELVYSLANECTVÍ ČR V KANADĚ
251 Cooper St.
Ottawa ON K2P 0G2
Tel: (613) 562 3875
Fax: (613) 562 3878
E-mail: ottawa@embassy.mzv.cz
www.mzv.cz/ottawa

GEN. KONZULÁT ČR v TORONTU
Gen. konzul VLADIMÍR RUML
2 Bloor St. W. suite 1500, Toronto
ON M4W 3E2
Tel: +1(416) 972 1476
Fax: +1(416) 972 6991
Email: toronto@embassy.mzv.cz
www.mzv.cz/toronto
Nouzové linky:
+1 (647) 282 8119
+1 (647) 406 9221

HONORÁRNÍ GENERÁLNÍ
KONZULÁT ČR V CALGARY
Hon. konzul JERRY JELINEK
Calgary, AB T2V 0E5
Suite 303 - 6707 Elbow Dr. SW
Tel: +1(403)269 4924
Fax: +1 (403)259 4533
Email: calgary@honorary.mzv.cz
jelinek@terramagement.ca

HONORÁRNÍ GENERÁLNÍ
KONZULÁT ČR V MONTREALU
Hon. konzul dr. HÝNEK ŽIKOVSKÝ
1920-2020 Rue University Montréal,
Québec H3A 2A5 Tel: 1(514)316 4383
Email: montreal@honorary.mzv.cz

HONORÁRNÍ GENERÁLNÍ
KONZULÁT ČR VE VANCOUVERU
Hon konzul Veronika FLORIÁNOVÁ
Působnost: Britská Kolumbie
Časový posun: -9 hod
PÁ 15.00 - 17.00 (předem dojednat)
112-1118 Homer St.
Vancouver BC V6B 6L5
Telefon +1(888)348 8779
vancouver@honorary.mzv.cz

VELVYSL. KANADY V PRAZE
Ve strunách 95/2, 160 00 Praha 6
Tel: (+420)272 101 800 Fax: (+420)272 101 890 Email: canada@canada.cz
www.canada.cz

ČSSK V KANADĚ
PO Box 564, 3044 Bloor St. W.
Toronto ON M8X 2Y8
Tel: (416) 925 2241 Fax: (416) 925 1940
Porady a ověřování dokladů:
Email: ustredi@cssk.ca nebo toronto@cssk.ca
www.cssk.ca
Torontská pobočka (416)762 6846

NOVÉ ČESKÉ DIVADLO
NEW CZECH THEATRE
348 Riverdale Ave., Toronto, ON
M4J 1A2, Tel: (416) 463 3182
Email: nove.divadlo@gmail.com

ŘÍMSKO-KATOLICKÝ KOSTEL
SV. VÁCLAVA
Rev. LIBOR ŠVORČÍK
496 Gladstone Av., Toronto ON
M6H 3H9
Tel: (416)532 5272 Fax: (416)516 5311
www.katolik.ca

SLOV. EV. KOSTOL SV. PAVLA
Rev. LADISLAV KOZÁK
1424 Davenport Rd., Toronto ON
M6H 2H8
Tel: (416) 658 9793

RÍM. KAT. KOSTOL SV. CYRILA
A METODA, farár JOZEF VAŇO
5255 Thornwood Dr., Mississauga,
ON L4Z 3J3.
Tel: (905) 712 1200
Fax (905) 712 0974

DEPT. OF SLAVIC LANGUAGES
UNIVERSITY OF TORONTO
Alumni Hall, 121 St. Joseph St.,
Room 405, Toronto, ON M5S 1J4
Associate prof. Veronika Ambros
Tel: (416) 926 1300 ext. 3200
veronika.ambros@utoronto.ca

ČESKÁ KNIHOVNA MASARYKOVA INSTITUTU

ST 16.00 - 21.00 h. Info (416)439-0792
office of MMI (416)439-4354
450 Scarborough Golf Club Rd., Toronto, ON

Vratislav Mynář je kancléřem současného českého prezidenta. Jinými slovy: vedoucím civilní kanceláře hlavy státu na Pražském hradě. Za normálních okolností a v normálně fungující demokracii by mělo jít o vysokého státního úředníka, který by rozhodně neměl stát v popředí mediální pozornosti. Té by se měli těšit na prvním místě demokraticky vybraní politici - lidem zvolení vykonavatelé moci. Ne tak tomu ovšem je v demokracii české, polistopadové.

Podmínkou pro to, aby někdo prezidentovým kancléřem mohl být, je získání bezpečnostní prověrky. Důvod? Osoba v této funkci pracuje s utajovanými informacemi. Osvědčení uděluje Národní bezpečnostní úřad (NBÚ), a to ve třech stupních: Důvěrné, Tajné a nejvyšší Přísně tajné. Právě o nejvyšší stupeň kancléř Mynář požádal - a tady jsme u

O hradním kancléři a krásné moderátorce

Pro ND Lubomír Stejskal

prvního aspektu hradního Kocourkova. Podle prezidenta Zemana tak učinil „aniž by mu to zákon ukládal“. Myšleno: aniž by musel mít prověrku na Přísně tajné (podle dostupných informací stačí na stupeň Tajné). Proč tak učinil, když nemusel? A proč se z této záležitosti stala aféra?

Vratislav Mynář nastoupil do kancléřské funkce v březnu 2013. Měsíc střídal měsíc - a když uplynulo půl roku, připomněl list MF DNES, že nejenže stále nemá žádnou bezpečnostní prověrku, ale žádost o ni dokonce pozastavil. Tehdy to bylo z Hradu vysvětleno tak, že Mynář kandidoval do dolní sněmovny (jako jeden z lídrů proprezidentské partaje Strana práv občanů - Zemanovci), a protože předpokládal, že se stane poslancem, bezpečnostní prověrku by už nepotřeboval. V tom se ovšem přepočítal: ačkoli tato strana (tak trochu připomínající Zemanův fan klub) měla za sebou nepřehlédnutelnou prezidentovu podporu, ve volbách v říjnu 2013 totálně propadla (1,5% hlasu), do parlamentu se nedostala a Mynář zůstal hradním kancléřem. Znovu byla tedy na stole otázka jeho bezpečnostní prověrky.

Prezident se tehdy, krátce po volbách, vyjádřil jasně. Že je povinností Mynáře o prověrku požádat, a pokud ji nedostane, „budu si shánět kancléře jiného,“ dodal. Co následovalo? Sotva to lze nazvat jinak než hlemýžďím tempem. S žádostí o prověrku se kancléř Mynář obrátil na NBÚ 19. prosince 2013. Ten rok v datumu je důležitý, protože podle sdělení médií dodával Mynář materiály požadované úřadem právě oním hlemýžďím tempem. Důležitý balíček požadovaných dokumentů odevzdal až koncem roku 2014 (!), a to po upozornění NBÚ, že celé řízení může být kvůli nedostatku podkladů zastaveno. Abychom se v tom lépe orientovali: NBÚ mohl začít pracovat na prověřování kancléřovy osoby bezmála rok poté, co o prověrku na nejvyšší stupeň požádal. Proč ta liknavost z jeho strany? Vše se vysvětlilo v září letošního roku (tedy 2015, když už byl Mynář ve funkci kancléře bez prověrky dva a půl roku, tedy polovinu funkčního období prezidenta, jemuž jako vysoký úředník slouží). Ano, šlo o potenciální obavu, že Mynář prověrku nedostane. Neobešlo se to ovšem bez dalšího aspektu již zmíněného českého Kocourkova.

Už v srpnu 2015 totiž prosákla do médií (portál Lidovky.cz) zprvu nepotvrzená informace o tom, že vyjádření NBÚ vůči Mynářově žádosti bude negativní. (Další důkaz o tom, že v českých zemích „se všechno vykecá“, což je, pokud jde o NBÚ a náplň jeho práce, obzvláště pikantní, ale zároveň děsivé.) Nicméně není šprochu, aby na něm nebylo pravdy trochu - a v českém Kocourkově se navíc celá záležitost neobešla bez další tragikomedie se švejkovskými prvky. 24. září, během pobytu na severní Moravě, kde doprovázel prezidenta, svolal Mynář novináře, aby jim sdělil: „Díky vaší hysterii jsem si ověřil, že mi na sekretariátu leží obálka (z NBÚ – pozn. L. S.), s jejímž obsahem se pravděpodobně seznámím dnes a rozhodnu se, jak postupovat dál.“ Pozoruhodná logika: kancléř si ověřil, že má na Pražském hradě tolik očekávanou obálku se sdělením o výsledku bezpečnostní prověrky nikoli proto, že by to bylo jeho prvotním zájmem, ale kvůli „hysterii médií“. Někdy „tém nahore“ je opravdu těžké porozumět.

Závěr prvního dějství byl předvídatelný: 25. září 2015 Mynář oznámil, co po otevření obálky zjistil. Že prověrku na stupeň Přísně tajné nezískal. Mýlil by se ovšem ten, kdo by si myslel, že na základě toho, co říkal prezident na podzim 2013, Mynář post kancléře opustí. Nikoli. Miloš Zeman usoudil, že jeho kancléř má stejně jako jakýkoli jiný občan právo využít odvolacího řízení - a než tento víceetapový proces skončí, což může trvat dlouhé měsíce, Mynář ve funkci zůstane. A i kdyby ho někdy nakrásně odvolat musel, nenechal nikoho na pochybách, že „vždycky pro něj na Hradě bude důstojné místo“. (Dítě štěstěny, tenhle člověk.)

Syrská vláda i opozice chtějí dle Zemana podepsat příměří v Praze, až se dohodnou

Syrská vláda i představitelé opozice, kteří vyjednávají v Ženevě o příměří, mají zájem podepsat závěrečnou deklaraci v Praze. V úterý to během návštěvy Valného shromáždění OSN v New Yorku českým novinářům řekl prezident Miloš Zeman. Zároveň ale upozornil na to, že jednání v Ženevě ještě několik měsíců potrvají. New York - Syrská vláda i představitelé opozice, kteří vyjednávají v Ženevě o příměří, mají zájem podepsat závěrečnou deklaraci v Praze. V úterý to během návštěvy Valného shromáždění OSN v New Yorku českým novinářům řekl prezident Miloš Zeman. Doplnil, že trvá na tom, že dohoda musí být uzavřena s demokratickou opozicí, ne s radikálními a teroristickými organizacemi.

„Zdá se, že obě strany tohoto konfliktu vyjadřují přání, aby závěrečný akt těchto (ženevských) jednání byl podepsán v Praze, už tomu dokonce začínají říkat pražská deklarace,“ prohlásil Zeman. „Na druhé straně bych byl realistický a očekával bych, že ženevská jednání budou ještě několik měsíců trvat, takže pražská deklarace je na velmi vzdáleném obzoru,“ dodal.

„Vyjádřil jsem ochotu tento jejich návrh respektovat, pokud ta dohoda bude uzavřena s představiteli demokratické opozice. Nedovedu si představit dohodu uzavřenou s (teroristickými organizacemi) An-Nusra, Islámským státem a Al-Káidou. V takovém případě by se v Praze žádná deklarace nepodepisovala,“ upozornil Zeman.

Prezident souhlasí s tím, že svou roli v této diplomatické záležitosti sehrál i fakt, že české velvyslanectví v Sýrii v zemi zastupuje zájmy Spojených států. Zároveň upozornil, že česká velvyslankyně v Sýrii Eva Filipi odvádí skvělou práci. Řekl také, že ji kvůli věku nehodlá odvolat. Podle služebního zákona by měli velvyslanci po dosažení 70 let v úřadu skončit. Zeman se v úterý sešel se syrským ministrem zahraničí Valídem Muallimem, v plánu měl také schůzku s představiteli syrské opozice. Ti se však z jednání omluvili, neboť uvízli v dopravní zácpě na Manhattanu. Zeman se v této souvislosti „podivil“ nad tím, co je to za opozici, když nedokáže zvládnout newyorskou dopravu.

Muallimovi prezident řekl, že doufá v úspěšné završení rozhovorů v Ženevě, které má pod svou patronací OSN. „Pokud se v Sýrii podaří dosáhnout alespoň příměří, natož ustavení přechodné vlády, bude to znamenat zeslabení migračních toků,“ řekl Zeman. ■

Zdroj: http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/syrska-vlada-i-opozice-chteji-dle-zemana-podepsat-primeri-v/r~1fe2ac2466e911e5b440002590604f2e/?utm_source=blesk.cz&utm_medium=traffic-exchange, 290915, autor: ČTK

➤ O co méně byl Mynář aktivní ve věci řešení vlastní bezpečnostní prověrky, o to čilejší byl v erotické oblasti. Ač ženatý, našel si v roce 2013 milenku - půvabnou moderátorku České televize Alexandru Noskovou. Ta se v té době jako nadějná televizní žurnalistka vypracovala na prestižní post (anchorwoman) hlavního proudu zpravodajského kanálu ČT24 - a měla před sebou skvělou kariéru.

Když jejich vztah vyšel najevo, o tento prestižní post přišla z důvodu potenciálního střetu zájmů. Být milenkou jednoho z nejvyšších státních úřední-

Za Vratislavem Štaflem

➤ ze str. 1 Day Care for over 40 years and got joy from watching the happy faces of the children.

While his respect and love for Canada grew, in his heart his gratitude for the Masaryk "vlast" (land) never waned. With Dagmar, they were active members of Sokol and Czechoslovak Association.

His determination took hold again after he suffered a stroke at age 81 but was able through physiotherapy to regain his speech and walk with a cane. He was a true inspiration. Heart felt gratitude to Angie who cared for Gerry for over 12 years with compassion and a sense of humour. The family is grateful for the care received from Dr. Lemieux, and the wonderful and caring staff of Wellesley Centre (3 East). He will truly be missed by everyone who knew him.

THE FAMILY

V úterý 29. září 2015 zemřel v Torontu ve věku 94 let Vratislav Štafl. Za těch 94 let zakusil skoro všechno, co se údělem člověka na naší planetě nazvat dá. I jako já, smrt četných vrstevníků. Před dvěma týdny odešla 99letá Gizelle Kerney, se kterou jsem si až na poslední půlku roku každý den ráno ověřoval, že ještě oba dlíme na naší Zemi. A před rokem mi něco podobného udělal český legionář (také v Dunquirque) František Tesař, se kterým jsme měli společně oslavit narozeniny (on stě a já jen ubohé 90. letos 15. listopadu... Oslavili jsme to stejně. Dohodli jsme se, že je oslavíme, i když se toho nedočkáme).

Vráta (v anglosaském světě známý jako Gerry) se narodil 28. srpna 1920 v Dobrovicích v Čechách, byl velký fešák, mnohostranný sportovec (lyžoval na Mt. Tremblant), hrál golf na mnoha místech, plachtil (RVYC), rád s manželkou Dagmar (jejich manželství trvalo víc než 64 let) jezdil na jejich farmu. Byl brilantní student (na střední škole v Čechách skončil jako první). Po příchodu do Kanady (sponzorovala ho firma Baťa) v roce 1950 se na Torontské univerzitě přihlásil do třetího ročníku v oboru, který studoval v Praze (politika a ekonomie). A dostal vynikající zaměstnání: u jedné z nejpřednějších kanadských společností - Canadian General Electric, kde příštích 35 roků budoval svoji budoucnost. Do penze odcházel jako vice-president - Controller. Ale i pak, až do svých 80 let byl firmou čas od času pověřen zvláštním úkolem. Vráta sloužil dlouhá léta jak pokladník charitativní organizace ve své oblasti a byl členem Sokola a Československého sdružení v Kanadě. "Po příchodu do Kanady tam určitou dobu zastával funkci generálního jednatele.

Před několika roky ho ranila mrtvice, a ty roky, které mu zbyly, strávil v pozoruhodné torontské instituci, kde pacienti mají skoro kompletní péči. Osobně se o něj víc než 12 let starala žena, již (stejně jako dr. Lemieu) rodina s vděkem poděkovala.

S Vráťou (a myslím i s Dagmar) jsem se poprvé setkal před pražským Obecním domem večer toho dne, kdy se prezident Beneš rozhodl přijmout diktát komunistického vůdce Klementa Gottwalda, a tím i rezignaci nekomunistických ministrů. Pamatuji se jako dnes, jak nám Vráta vyprávěl, jak hrozně Beneš, už nemocný, vypadal. Další budoucí Kanadčan, který se zúčastnil pochodu na Hrad i setkání s prezidentem Benešem, byl prof. Viktor Fic. Obou jsem se zeptal, zda vláda měla připraven plán pro případ, že komunisté budou trvat na stanovisku, že demokratičtí ministři musí opustit vládu. Odpověděl, že ne.

Je mi líto, že uzavírám tento nekrolog připomínkou tragické události, na jejímž okraji jsme všichni - Dagmar, Vráta, profesor Fic i já stáli. Jestliže tato připomínka může přispět jakémukoliv zlepšení systému vlády, vím, že by s ní Vráta souhlasil. Je to připomínka politikům všech zemí: "Cavete, consules".

JOSEF ČERMÁK

Čest jeho památce. Pozůstalým posíláme upřímnou soustrast nad ztrátou dobrého člověka. ■

ků v zemi není slučitelné s nezávislostí veřejnoprávního média. V tomto případě pro „občanku Noskovou“ neplatily žádné odvolací procedury - její sympatická tvář byla (ke zklamání mnoha diváků) z vysílání hlavního zpravodajského proudu nekompromisně stažena. Lidé se zdravým rozumem se mohou ptát: pakliže moderátorka, jež je v privátním životě milenkou hradního kancléře, představuje problém, proč stejný, ba větší problém nepředstavuje hradní kancléř bez bezpečnostní prověrky? Inu, co je dovoleno Jovovi, není dovoleno volovi. Ani v demokracii. ■

S ministrem Jasonem Kenneym

Setkání členů Central and Eastern European Council (CEEC) s kanadským ministrem obrany a multikulturalismu Jasonem Kenneym 22. září v estonském Tarty College v Toronto bylo věnováno zasvěceným informacím o pomoci Kanady Ruskem uzurpované Ukrajině. Vedoucí člen ukrajinské komunity Paul Grod předeslal, že během současného konfliktu s ruskou armádou přišlo o život na 8000 Ukrajinců a země přišla o deset procent území. Ministr Kenney zdůraznil solidaritu Kanady s Ukrajinou. Poukázal na to, že když Putin vidí někde oslabení, ihned toho využije k agresi. V roce 2014 přeletěl Arktidu největší počet letadel od doby studené války. V září loňského roku Američané a Kanaďané zachytili u Aljašky šest ruských letounů. Že ruský prezident Putin posílá vojsko do Sýrie, je další příklad agrese. Tady přichází ke slovu NATO, euroatlantický mezinárodní vojenský pakt, založený 4. dubna 1949 podpisem Severoatlantické smlouvy, který nano-vo potvrzuje svůj smysl. Kanadský ministr dále sdělil, že neustává zájem Ruska o baltské státy. A protože tyto státy nemají dostatečné prostředky k pořízení letecké obrany, pomáhá jim kanadské letectvo (Canadian Air Force). Také kanadské válečné loďstvo se přidává ke spojencům NATO při manévrách mořských lodí – jedná se o největší výcvik od doby tzv. studené války. Kanada mj. také spolupracuje se západními spojenci, pokud se týká plnění ekonomických sankcí,

mj. zamezilo cestovat nejméně 270 Rusům a separatistům, kteří jsou zodpovědní za krizi na Krymu a ve východní Ukrajině. Kanadská vláda dodává ukrajinskému vojsku nesmrtící (non-lethal) vojenské zásoby a vojenský výcvik. Kanadsko-Ukrajinská smlouva o volném obchodu byla uzavřena v červenci a zakotvuje podporu dlouhodobé ekonomické stabilizaci a růstu Ukrajiny. Podle ministra by nová vláda měla otevřít fond na protekci proti agresi v jakékoliv části světa. Možnost pomáhat záleží na ochotě investovat. Kanada zajišťuje, abychom byli chráněni v příštích až 40 letech, Jason Kenney se také zmínil o památníku obětem komunismu, který má být postaven v Ottawě, proti čemuž se v poslední době ozývají protesty. Památník je důležitý zejména proto, aby novým generacím připomínal důsledky diktátorské rozpinavosti. Poté se naskytla příležitost se s ním pozdravit, což předsedkyně torontské odbočky ČSSK Radmila Locherová, která se mítinku zúčastnila, ve jménu české a slovenské komunity a CEEC učinila. S ministrem se setkala v krátké době již podruhé, když předtím navštívil vzpomínku tragického Black Ribbon Day na Masaryktownu.

Součástí mítinku byla i výstava obrazů s názvem „A Touch of Arsenik“ - náčrtek minulosti. Malíř Arne Roosmann, narozený v estonském Tallumu, přišel do Kanady v roce 1957. Sám se popisuje jako vypravěč příběhů obrazem zachycených. V tomto případě vyprávěl o despotismu nacistickém a komunistickém. -rl- ■

Ban niqab, burka in all public places

Raheel Raza

As a Muslim mother who never saw a niqab when I was growing up in Karachi, Pakistan, I am astonished to see Canada's judiciary caving in to Islamists who have nothing but contempt for Canada's values of gender equality. I write this as a Muslim Canadian who does not have any specific political leanings.

But in the 25 years I have called Canada home, I have seen a steady rise of Muslim women being strangled in the pernicious black tent that is passed off to naïve and guilt-ridden white, mainstream Canadians as an essential Islamic practice. The niqab and burka have nothing to do with Islam.

They're the political flags of the Muslim Brotherhood, ISIS, the Taliban, al-Qaida and Saudi Arabia. Now I learn I have not only to fight the medieval, theocratic adherents of my faith for a safe space for myself, I have to battle the Federal Court of Canada as well, which has come out on the side of these facemasks. The ruling concerns the case of Zunera Ishaq, a 29-year-old woman who emigrated to Canada from Pakistan in 2008. After previously showing her face to an immigration official in 2013 when taking her citizenship test, she refused to take part in the citizenship ceremony because she would have to show her face while taking the oath of citizenship.

Prime Minister Stephen Harper's government rightly banned face masks at such ceremonies, but this was found to be unlawful by the Federal Court. With all due respect, let me introduce our Canadian judges to their Pakistani colleague in the jihadi badlands of Peshawar. In November 2004, the Chief Justice of the Peshawar High Court (PHC), Tariq Pervaiz Khan, ordered female lawyers not to wear face veils in courtrooms, saying they couldn't

be identified, nor assist the court properly while wearing veils. He scolded the niqabi women saying, "You are professionals".

Covering the face is not a religious requirement for Muslim women. The injunction in the Qur'an is for modesty (for men and women). Some Muslim women interpret this as covering their head with a scarf or chador. A scholar of Islamic history, Prof. Mohammad Qadeer of Queen's University, Kingston, wrote in the Globe and Mail in March 2006: "The argument about concealing one's face as a religious obligation, is contentious and is not backed by the evidence." He added, "in Western societies, the niqab also is a symbol of distrust for fellow citizens and a statement of self-segregation. The wearer of a face veil is conveying: 'I am violated if you look at me.'

It is a barrier in civic discourse. It also subverts public trust." The federal Liberals and NDP are treating Canada's niqabis as a latter day Rosa Parks, fighting for justice. This is vote-bank politics that is, as my friend Tarek Fatah calls it, "sharia Bolshevism". There is just one way forward: The next government must legislate the complete ban on wearing face masks in public, not just to expose the hypocrisy of the Islamists but for the sake of our security as well.

-- Raza is President of The Council for Muslims Facing Tomorrow, author of Their Jihad ... Not my Jihad and an international activist for women's rights, she is guest columnist of Toronto Sun. (twitter.com/raheelraza).

Source: <http://www.torontosun.com/2015/09/15/ban-niqab-burka-in-all-public-places>, Sept 26, 2015.

BREAKING: CP24, Monday, Oct 10: The Federal Court of Appeal has dismissed the government's request for a stay in the ruling on Zunera Ishaq's niqab. The decision means Ishaq will be allowed to take the citizenship oath wearing a niqab. ■

KE DNI

► ze str. 2 stvím uzurpátora, je-
hož společníci vybíjeli
demokracii a svobodu
z domoviny i s jejich nositeli po celé
desítky let... všechno zapomenuto. A
i když je jiná doba, choutky zhrzené-
ho vládce širé Rusi nepřešly, pro dů-
kaz není třeba chodit daleko.
Pan prezident zasahuje i do vyso-
ké mezinárodní politiky a nabízí Pra-
hu jako místo, kde by se mohlo po-
depsat příměří syrské vlády i opozi-
ce, až se dohodnou. Tak nevím, kdy
to bude, ale zájmy každého z nich
se tak diametrálně liší, že do té doby
bude Sýrie zcela vylištěná a Česko
bude zvát do země „vytlačence-do-

morodce" ze sousedních zemí, jež
byli přívalem uprchlíků ze své země
vytěsnění - Francie, Německo, Ho-
landsko, Norsko... Objevila se sice
jako vážně se tvářící webová strán-
ka o volání ČR po nových emigran-
tech, ale vzhledem k jednání Rady
bezpečnosti ČR 7.10., kde volá vlá-
da jako jeden muž (kromě premiéra
Sobotky) o hlídání hranic před eko-
nomickými uprchlíky, pak vidím tuto
stránku jako podvrh - posuďte sami:
„Refugees welcome!“ (<https://emigratetoczechrepublic.wordpress.com>)
pojednaná v češtině, angličtině
i v arabštině.

Spíše ji připisují promyšlené hříč-
ce něčí zlomyslnosti - už proto, že
uprchlíci přece musí požádat o azyl v
první zemi po útěku ze země proná-
sledování. Tak pozor na emoce!

Evropští obyvatelé snad ještě ani
nevědí, že je čeká další příliv - kromě
několika opravdově potřebných -
mladých fyzicky zdatných a mobi-
ly vybavených chlapů – to se provali-
lo díky německému bulvárnímu dení-
ku Bild, který píše: "Německé úřady
považují za možné, že letos do Ně-
mecka přijde dohromady až 1,5 mi-
lionu žadatelů o azyl. Je podle nich
třeba počítat s tím, že jenom v po-
sledním čtvrtletí jich může dorazit až
920.000", cituje na webu TN.cz. Čes-
ku se ale vyhýbají - ví se to všeobec-
ně, zřejmě není na seznamu v pově-
domí utíkajících za lepším životem...
Zase jsme to protáhli, ale člověk si
rád popovídá s přáteli, přeji krásné
podzimní dny, hodně barev a ještě
sluníčka, „turkey day“ si užijte s rodi-
nou, myslím na Vás, Vaše vk ■

Předvolební kampaň je sice dlouhá a únavná, ale má svoje slunné mo-
menty: vyprávěl nám Jim Gees, že na předvolebním mítinku straníků
hlavní řečník na vrcholu seznamu
volebních slibů vyslovil větu „Volte naši stranu a my vám slibujeme
nejlepší orgasmus; nejspíš chtěl říct organizaci, ale v řečnické horečce
se překlátil a z posluchačů se nikdo ani nezasmál, natož aby nad nereál-
ností tohoto slibu protestoval.

Jim neoznámil, která strana onen nejlepší orgasmus slibuje, ale řekl, že
ti levičáci slíbí cokoli, aby se dostali k vládnímu korytu.

Jestli volební slib stratosférického orgasmu z úst levicového kandidáta
zní jako fantazie, tak finanční přísliby od všech levicových kandidátů

Co nás nejvíc dopálí? Když jsme volby prospali

Pro ND Rost'a Firla

jsou upletené ze stejného fantasmagorického materiálu: zvýšení kor-
porátních daní z 15% na 17% vyvolalo úsměšky od ekonomů, že ten-
to zásah okamžitě způsobí propuštění 250.000 zaměstnanců, a kdosi
to upřesnil, že zvýšení podnikových daní o 2% znamená zvýšení neza-
městnanosti o půl miliónu pracovníků atd., ještě chytřejší tvrdí, že kor-
porace zvýší cenu výrobků a služeb o 2%, a ten levicový volební slib
zaplatí všichni voliči tak či onak.

Levice odedávna, konkrétně od publikování Marxova Das Kapital,
slula nenávistí a úmysly, jak odkráglovat kapitalismus, a není náho-
da, že kanadští levičáci se zaostřili na zaškrcení zlaté husy zvané naft-
ové bohatství; marxismus nahradili slovem ekologie a v tomto opoje-
ní novou ideologií ti nejlevnější horují po znárodnění naftového prů-
myslu a slibují oživení ekonomie přes důslednou ekologickou kontro-
lu. Pánbůh s námi.

Levičáci se dokonce neostýchají výslovně obhajovat muslimské ženy
se zahalenou tváří při obřadu udělování kanadského občanství - které
muslimské ženy chtějí, ale odhalit svou tvář nechťejí, což většině Ka-
naďanů vadí, ale levičákům nikoliv, a ve jménu náboženské svobody
jsou ochotni zatlačit do pozadí pohled na to, s kým máme tu čest být
spoluobčany Kanady.

Nepíšu tyto stesky na levičácké kampaňové sliby, protože politický
cirkus, který levičáci v kampani rozpoutali, je bledým odleskem kala-
mitní levičácké vlády na jih od Kanady ve Spojených státech. I tam,
v USA, je boj o vládu v plném fofru a na vrcholu kandidátů na post
příštího prezidenta se leskne miliardář a playboy Donald Trump. Ja-
kým způsobem tento klaun zaujal pozornost médií i národa?

Trump slibuje opak toho, co levičáci sponzorovaní Obamou považu-
jí za svaté a co se
nazývá politická korektnost, čili nešlápnout nikomu na kuří oko. Do-
nald Trump šlape na všechna kuří oka ve svém dohledu, a to se Ame-
ričanům postiženým rostoucí nedůvěrou k americkému vývoji, líbí.

Trump nazývá Obamu idiotem, když miní udělat dohodu s Íránem, a
to se líbí i mně a všem konzervativně smýšlejícím lidem, což je větši-
na. V pondělí se na půdě Valného shromáždění OSN producovali da-
rebové a diktátoři a tyrani ze všech nesvobodných zemí a dělali kázání
Obamovi, jak se má dělat mír na této Zeměkuličce. Prezident Putin to
dokonce vysvětlil Obamovi v soukromém rozhovoru.

O dva dny později ruské stíhačky započaly s bombardováním v Sýrii.
Jestliže agentura Reuter informuje, že ruské stíhačky bombardují pozi-
ce bojovníků proti syrskému tyranovi Asadovi, pak ruský proklamova-
ný úmysl výpomoci při zničení islámského kalifátu, je ve skutečnosti
udržení Asada coby prověřeného kamaráda Kremlu.
Přemyslí někdo v Bílém domě o tom, že řeka uprchlíků, proudící ze
Sýrie do Evropy, se příští týden změní ve veletok uprchlíků prchajíc-
ích před Asadem napřímeným ruskou pomocí?
Anebo je znám jediný případ syrského uprchlíka mířícího do Ruska?
Obamova vláda je v úžasu, jak Rusové propašovali do Sýrie vojenskou
techniku a personál, což se podařilo navzdory všem slibům.

V porovnání s tímto nadělením se jeví kanadská volební kampaň co
idyla a vítězství konzervativní vlády jako nezbytnost, protože jsou ve
výhledu perné časy, a nechceme pocítit vládu začátečníka; navíc levé-
ho jako šavle, nebo levicového? ■

Na dny vánoční se připravuje prezentace nádherného díla Jakuba Jana Ryby (1765 – 1815) Česká mše vánoční, zvaná také Rybovka anebo Hej, mistře... Skladatel jako venkovský učitel a otec třinácti dětí trpěl nedostatkem peněz a je jen obdivuhodné, že v době nejtěžší složil tak nádhernou skladbu. Mj. na svém kontě má na 1300 kompozic různého rozsahu a nejrůznějších forem zejména duchovního charakteru. Českou mši vánoční složil roku 1796 a opatřil ji českým textem, protože byl na tu dobu pokrokového názoru, že „z latinsky zpívaných žalmů nemá náboženský užitek ani zpívající ani poslouchající“. A tak i další díla opatřil českým textem.

Rybovka potřebuje muzikanty i zpěváky

Náš zájem nás zavedl k mezzosopranistce Elišce Latawiec, která se o záměru vyjádřila veřejně v minulém ND s tím, že mnohé organizační a umělecké věci nejsou ještě jasné - takže asi o nich popovídáme.

"Mše Jakuba Jana Ryby „Rybovka“ je plná radosti. Přitahuje svou prostotou a svěží atmosférou. Před dvěma lety mě poprvé v kostele sv. Václava v Torontě požádali o její nastudování, ale tehdy jsem ještě neměla odvahy. Loni v únoru mě pošťouchl Martin Přibáň a navrhl ke spolupráci Nové divadlo, a tak jsem poznala herce, zpěváka a dirigenta Karla Tamchynu, kterému se podařilo uvést tuto mši v Torontě před patnácti lety. Seděla jsem s těmito dvěma pány u jednoho stolu, k našim uším doléhaly tóny „Hej, mistře!“ a rozhodli jsme se: jdeme do toho!" jednoznačně se vyjádřila mladá umělkyně.

- Do jaké hudební kategorie ji řadíme – píseň, koleda?

"Česká mše vánoční je stavěná stejně jako latinská hudební mše, skládá se z pevných částí mše: Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus, Agnus dei. Je to pastorální hra. Příběh vypráví o narození Ježíše Krista a příchodu pastýřů k jesličkám - v českém jazyce a v českém prostředí. Budeme se snažit zachovávat všechny hudební zákonitosti, ale interpreti by měli dbát nejvíce na dobrou náladu, radost a pohodu, protože to jsou ty největší zákonitosti tohoto hudebního díla."

- Je zajímavé, že když kupř. v Praze ji dávají na různých místech, dokonce ji hrají i pod širým nebem za účasti laického publika, s jehož přízvukováním se dokonce počítá. Jaký je tvůj názor na takové provedení?

"Jsem toho názoru, že Rybovka je přístupná nejen širokému obecnstvu k poslechu, ale hlavně širokému obecnstvu k muzicírování. Říká se, že Co Čech, to muzikant, já bych rčení rozšířila na Co Čech, to Rybovka."

- Jak si představuješ provedení v Torontu?

"Nejvíce mi leží na srdci informace o Rybovce, ta by se měla dostat k lidem, kteří by se jí rádi účastnili ať už jako posluchači, nebo jako interpreti. Máme v plánu čtyři zkoušky, což bude trochu náročné sladit, ale pevně věřím, že se dílo podaří, protože je to dobré dílo. Páli bychom si, aby přinesla radost všem."

- Mše vánoční má předepsány čtyři hlasy a sbor. Co s tím...?

"Solisty prozrazovat zatím nebudu, protože to plánujeme jako velké a milé překvapení. Sbor je otevřen každému. Takže, čtenáři, neváhejte a dejte nám o sobě vědět. Oslovili jsme pár "tahounů", a tak jsme omezeni už jen prostorem jednotlivých kostelů. Ale nebojím se, dobrých lidí se vejde..."

- A obsazení nástrojů?

"V originální orchestraci jsou zastoupeny: příčná flétna, 2 klarinety, 2 lesní rohy, trubka, dvoje housle, viola, kontrabas, tympány, varhany. Ráda bych touto cestou požádala a pozvala všechny, kteří ovládáte některý z uvedených hudebních nástrojů - přihlaste se u pana dirigenta Karla Tamchyny - ktamchyna@gmail.com, (416)707-3685. Nemusíte se obávat, není to těžké hrát."

- Kdy a kde hodláte věhlasnou mši prezentovat? Víte to už dnes?

"Koncertní provedení je předběžně domluveno na neděli 20.12. v kostele sv. Václava a tamtéž bychom ji chtěli uvést v té pravé a nefalšované vánoční atmosféře 24.12. při půlnoční mši svaté. Na svátek sv. Štěpána 25.12. a dále 26.12. jsme předběžně dohodnuti na provedení ve slovenských kostelích."

- Kdo je Eliška Latawiec? Zpěvačka se sametovým mezzosopránem, patříci - podle jejích slov - mezi nejméně známé světové pěvkyně současnosti. Upřednostňuje barokní a klasicistní hudbu. Je výbornou interpretkou písní v celé historické škále až po současnost. Profesionálně se věnuje edukační činnosti, působí jako varhanice a chrámová pěvkyně v kostele sv. Václava v Torontu.

Mladá umělkyně o vážné hudbě říká, že je nádherná a nesnesitelná zároveň: ukrývá v sobě všechno štěstí, bohatství i trápení lidského života. Kdo věnuje čas hudbě, je bohatý navždy.

Její manžel je známý teolog Joachim Jozef Latawiec. Mají spolu syna Jonáše (*2012) a dcery Noemi (*2013) a Deboru (*2014).

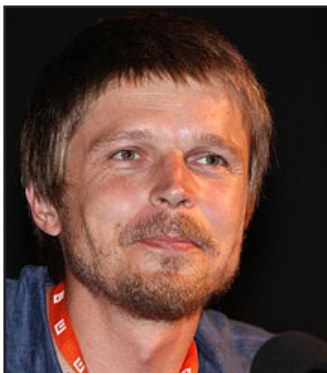
Určitě se přihlaste, potěšte sebe i druhé. Do 15. října volejte tel. (416)707 3685, nebo emailem: ktamchyna@gmail.com. ■

VĚRA KOHOUTOVÁ

TORONTSKÝ MEDZINÁRODNÝ FILMOVÝ FESTIVAL

Pre ND Mária Chrappa

40. ročník Toronto International Film Festival (TIFF) prebiehal od 10.-20. septembra. V kinosálach mohli návštevníci počas desiatich dní zhladnúť až 400 filmov zo 60 krajín. Slovenskú kinematografiu zastupovali dva filmy. Koza, režiséra Ivana Ostrochovského, ktorý už získal za film viacero ocenení na medzinárodných festivaloch. Režisér Marko Škop, známy už

v Torontu na festivale Hot Docs so svojimi úspešnými, medzinárodne ocenenými dokumentárnymi filmami, sa tentokrát predstavil so svojim prvým celovečerným filmom Eva Nová. Bola to svetová premiéra.

Zaradili ho do sekcie Discoveries (Objavy) a premietaný bol hneď dvakrát - na zahájení festivalu a raz na záver. EVA NOVÁ (Emília Vášáryová) je 62 ročná herečka, abstinujúca alkoholička, ktorá pred rokmi bola na výšni svojej kariéry. Opäť sa chce vrátiť do toho života, ktorý mala predtým. Tiež získať priazeň človeka, ktorého najviac milovala, ale i ranila - svojho syna Ďoďa (Milan Ondřík). Nie je to pre ňu ľahké. O vzniku, tematike a práci na tomto filme povie viac jeho tvorca, Marko Škop, ktorý sa festivalu zúčastnil.

Okrem réžie je váš rukovpis i na scenári. Čo vás motivovalo k tejto psychologickému dráme človeka?

MŠ: Každý autor má svoje vnútorné témy, o ktorých rozpráva. Pre mňa vždy bol takým geocentrickým bodom príbeh malého človeka, ktorý sa konfrontuje s veľkým svetom. V dokumentárnych filmoch som mal pred kamerou reálnych ľudí. Film Eva Nová interpretuje vymyslené osoby. K téme ma priviedol i článok, ktorý sa objavil v novinách, že Anita Egberg (zomrela v januári tohto roku), veľká hviezda Felliniho filmu La Dolce Vita, pred pár rokmi skončila na ulici. Nemala z čoho platiť nájomné. Pomohla jej Felliniho nadácia. To som videl ako priestor, ktorý ma zaujal. Tragický príbeh človeka, ktorý niečo dokázal a potom sa prepadol.

Zaujímavé, že ste z Evy urobili alkoholičku a nie narkománku, keď dnes je viac populárnejšie byť závislý na drogách?

MŠ: V strednej Európe je veľmi intenzívna téma práve alkohol. Keď si pozriete štatistiky, tak najviac alkoholikov je v Rusku, Bielorusku, neďaleko za nimi je i Slovensko. Veľa ľudí pozná, či už v rodine, alebo mimo, ktorí majú vážne problémy s

alkoholom a majú skúsenosti, že to ovplyvňuje rodinné vzťahy. Takže je to tiež o tom, čo je páčivým problémom našej krajiny. Lákala ma tiež téma dedičných prvkov-gény. Po fyzickej stránke sa podobáme na mamu alebo otca, opakujú sa veci po predkoch i v tom psychologickom správaní. To bolo veľmi potrebné vo filme vyjadriť. Ten transgeneračný prenos je vo filme vidieť na deťoch, ten problém v rodine existuje.

Scenár ako i celý film je skutočne veľmi zaujímavý urobený. Ako ste vybrali obsadenie? Bol casting, náhodný výber alebo už pri písaní scenára ste mali predstavu, koho by ste obsadili napríklad do hlavnej roly Evy? Vo filme je veľa neznámych hercov s veľmi dobrými výkonomi.

MŠ: Keďže som dokumentarista, nemám dosť skúseností s hercami, hereckou prácou, tak sme robili casting na tie dôležité postavy. Voči prvej dáme slovenského divadla i filmu, Emílii Vášáryovej, sa to nejak nepatriť. Takýto umelci sa oslovujú priamo. Pani Milku poznám už dávnejšie, máme dobrý vzťah, nahovorila nám už popis filmu pre nevidiacich, takže sme sa poznali i pracovne. Išiel som však za ňou s malou dušičkou.

Keď si prečítala scenár, zaujalo ju to a prijala. Víťazka celého castingu. Pozvali sme na túto rolu asi desať herečiek. Som veľmi šťastný, že to prijala, lebo čo sa dialo v rámci nakrúcania, bolo pre mňa veľmi prínosné, keďže má veľa skúsenosti s filmovaním. Ponúkala veci, ktoré mnohé som prijal. Prijemná spolupráca, mám z toho veľkú radosť.

Čo očakávate od tohto festivalu?

MŠ: Každý film potrebuje propagáciu, na to slúžia festivaly, aby sa o filmoch hovorilo, aby sa dostal do povedomia v zahraničí, ale aj smerom k domácejmu publiku. Bude sa písať a hovoriť v slovenských i zahraničných médiách, aby si filmoví programoví pracovníci mohli ho pozrieť. Máme už ponuky do ďalších hlavných súťaží festivalov, takže sa z toho teším.

Silné emócie, herecké výkony, brilantne stvárnenie hlavnej postavy Emíliou Vášáryovou, návštevníkov v Torontu zaujal, podľa diskusie, ktorá bola s vami po premietnutí filmu. Premýšľate nad ďalším projektom?

MŠ: Máme, spolu i s kameramanom Jánom Melišom, malú produkčnú spoločnosť Artilerie na Slovensku, robíme jednu koprodukciiu v Čechách, v Chorvatsku sa snažíme vyvíjať nový hraný projekt. Pracujeme stále na niečom.

Dúfam, že sa opäť stretneme s vami a vašim filmom na ďalšom toront-

skom filmovom festivale

MŠ: Budem sa snažiť prísť opäť s niečím novým.

Film Ivana Ostrochovského KOZA, mohli návštevníci festivalu vzhliadnúť trikrát. Po úspešnej svetovej premiére na filmovom festivale v Berlíne tohto roku, ako i v Karlových Varoch, film získal 11 ocenení na 18. festivaloch na štyroch kontinentoch. V Torontu bol vybraný do kategórie Contemporary World Cinema Section (Súčasná svetová kinematografia). Vo filme ide o skutočný príbeh rómskeho olympijského boxéra (zúčastnil sa letnej olympiády v Atlante r. 1996) a 18-násobného majstra Slovenska Petra Baláža.

Scenár Mareka Leščáka približuje jeho skutočný život. Žije nie v najlepších podmienkach, takpovediac v chudobe. Má problémy so zabezpečením rodiny. V retrospektíve sa vracia aj k vrcholom jeho kariéry. „Vo filme je všetko skutočnosť,“ hovorí Peter Baláž. Vystupuje tu i jeho priateľka. Je tehotná a od Petra žiada peniaze na potrat. On sa ich snaží zarábať v ringu. Na zápasy ho vozí jeho boss-manažer, ktorý ho okráda o vybojované peniaze v ringu. Vo filme úlohu jeho poradcu a trénera

zahral bývalý boxer a olympionik Ján Franek.

Priateľka nakoniec potrat nemala, narodila sa im dcéra. Realita je však taká, že sa nakoniec rozišli. „Film sme nakrúcali tri roky a asi do polovice filmu sme boli spolu. Podviedla ma, dieťa nebolo moje. Nič som u nej nevidel, žiadnu lásku, len peniaze. Som rád, že sa to skončilo. Odišla i od dcéry, o ktorú sa stará babka.“ Takto sa vyjadril P. Baláž pre Žilinský večerník.

Lenže podobný údel mal i Peter. A tu sa dostávame k tomu, ako prišiel k prezývke „Koza.“ Keď mal 13 mesiacov, mama ho dala do opatery svojej mame, ktorá ho vychovala. Keďže nemohol dostávať materské mlieko, dávala mu babka ko-

► zie. Takže Peter si preto dal sám prezývku „Koza.“

Škoda, že film nepriblížil pozadie Petrovej rodiny. Pochádzal totiž z boxerskej rodiny. Otec Ivan Baláž bol bývalý majster ČSSR a držiteľ najvyššieho titulu Majstrovstiev sveta army, ktorý vyhrali len dvaja boxéri – Ivan Baláž a Svato Žáček. Jeho brat Ivan bol reprezentantom a majstrom ČSSR.

Na filmovom festivale v Toronte sa zúčastnili producenti filmu, režisér ako i hlavný predstaviteľ – Peter Baláž. „Nechceli sme priniesť príbeh chudobného slovenského Róma, ale ukázať plnohodnotného človeka s problémami, ktorým bude rozumieť každý,“ vyjadril sa režisér Ostrovský. Radi by dostali film do americkej distribúcie.

Mladý český režisér Ondřej Hudeček je nedávny absolvent pražskej FAMU. Študoval i v Kanade, a to 2 roky réžiu a film na Trebas Institute v Montreale. Jeho 25 minútový film PEACOCK (originálny názov Furiant) bol na torontskom festivale zaradený do sekcie Short Cuts. Podľa scenára Jana Smutného a Ondřeja Hudečka sa dej filmu odohráva v 19. storočí. Je to portrét detských a mládežníckych rokov klasika českého realizmu, spisovateľa Ladislava Stroupežnického. Sú to roky 1853-1867, jeho romantické priateľstvo s Janom Alešom. Veselohra v troch obrazoch, okorená špecifickým humorom ako i formálnou hravosťou, podfarbujú Slovanské tance A. Dvořáka.

(L. Stroupežnický bol prvým dramaturgom Národného divadla, avšak musel prejsť „šialenou“ cestou, aby sa nim stal.)

Režisér Hudeček si vybral na stvárnenie postavy Stroupežnického mladého nemeckého herca Juliusa Feldmeiera, ktorý však vo filme neprehovorí. Jana Aleša stvárnil Cyril Dobrý, taktiež tu hrá Marie Poullová, Tomáš Pivoda a iní. Film bol tohto roku uvedený i na MFF v Karlových Varoch. V súčasnosti O. Hudeček vyvíja v rámci vlastnej produkčnej spoločnosti celovečerný film Furiant, čoho súčasťou je rovnomený krátky film.

Na záver filmového festivalu TIFF 20. septembra boli vyhlásené ceny v jednotlivých kategóriách. Gratulácia patrí slovenskému režisérovi Markovi Škopovi, ktorý získal v kategórii Objavy, za svoj prvý celovečerný film EVA NOVÁ. The FIPRESCI Prize for Discovery, ktorý udeľuje porota International Federation of Film Critics. To, že film mal dobrý ohlas, potvrdzuje i tá skutočnosť, že sa hneď objavila o tomto filme recenzia vo Variety Magazine, americký týždenník, ktorý vychádza v Los Angeles a pokrýva informácie filmovej produkcie. Film sa tiež objaví v najbližších dňoch na festivale vo švajčiarskom Curychu.

Na TIFF je každý rok udeľovaná jedna hlavná cena - The Grolsch People's Choice Award, ktorú si tohto roku odniesol film Room, v írsko-kanadskej koprodukcii, írskoho režiséra L. Abrahamsona. Film je podľa populárnej novely írsko-kanadskej autorky E. Donoghue a bol filmovaný v Toronte. ■

The two most important recurring themes in the works of T.G. Masaryk were the meaning of history and language- “In addition to philosophy and science... the study of history played a crucial part in the reestablishment of a national culture from the beginning of our struggle. ... By placing so much emphasis upon linguistic rebirth, we became a ‘philological’ nation... We failed to undertake an organized, systematic program of translation...” (The Meaning of Czech History, 1974)

Since the earliest days of Sumerian, Egyptian, and Phoenician writing, translation has been deeply intertwined with the history of knowledge and culture. “The history of different civilizations is the history of their translations,” wrote the Nobel Prize poet Octavio Paz. According to Anthony Burgess “Translation is... a matter of making intelligible a whole culture.” Historians like Herodotus made other cultures known to the Greeks and Romans, and, ultimately, to us. Cicero's comments on translation are considered one of the earliest theoretical hints of the philological science known today as “Translation Studies”, but deeper insights into the difficulties and complexities of translation were formulated by the great Bible translator St. Jerome (d. 420) who first outlined the importance of “sense-for-sense” translation. St. Jerome has become not only the patron saint of translators, librarians and encyclopedists, but his Vulgate influenced the history of the Western Civilization in the most profound ways.

I became fascinated by history at an early age, when I discovered a beautifully illustrated book “Matka vlast, Obrazkové dějiny československé” originally published in Masaryk's Czechoslovakia. Afterwards I read most of the books in my grandparents' libraries, many of them history books and historical novels. Having lived in Canada for 35 years, my goal was to become proficient in English and its literature, but, naturally, I have always been drawn in my memories to my childhood and high-school years, to all the literature and history I grew up with in the former Czechoslovakia. As fond as I have been of the works of the Czech and Slovak writers and poets, I found out that many of these works were completely unknown in the English speaking world. Worse yet, when I was trying to compare the few works which have been translated into English, I realized how lacking and incomplete these translations were. Being puzzled by the inadequacies I tried to learn more about the science, or rather the art, of translation, and when a few years ago an opportunity to participate at a translation conference presented itself, I wholeheartedly embraced it.

Last year my contribution at the 12th St. Jerome Translation conference (University of Alberta) was about my favorite Slovak writer, Božena Slančíková Timrava (1867-1951). Her highly regarded realistic novels dealt with the rise of the modern Slovak nation within the first Czechoslovak Republic. Timrava's life and work ought to be of interest to anybody

WHY TRANSLATION? By Peter Hála

who is eager to learn more about Slovak and Czech culture, history, and language. A more elaborate version of this discourse was presented as an SVU-Edmonton lecture “Feminine Soul, Womanhood and Nation”. (www.svu-edmonton.org/event/feminine-soul-womanhood-and-nation/?eID=33) Afterwards, a peer reviewed paper “The Slovak Stories of Timrava and their English Translation” was published in a transcultural

translation magazine. (TransculturAI, Vol 7, No 1, 2015, <https://ejournals.library.ualberta.ca/index.php/TC/article/view/24794>) Attempting to present a practical cultural and historical approach to translation, my paper stresses the significance of so called “cultural grids” and identifies the key elements, the “historical grids”, as well as author's and translator's life or biography, all within the wider context of the translator's historical and sociological “matrix” which ultimately determines the success of any translation of realistic historical literature.

This year at the 13th St. Jerome Translation conference I will be introducing Helena Čapek or Čapková (1886-1961). This minor Czech writer is virtually unknown in the English speaking world. She wrote several lukewarmly received works during the pre-communist Czechoslovakia, but eventually she gained some esteem when her memoirs of the renowned Čapek family were published posthumously in 1962. Officially, her book “Mojí milí bratři” (My Dear Brothers) was again received dispassionately by the communist literary establishment. However, the anti-communist literary circles of the pre Prague Spring era immediately realized not only the book's historical importance, but also its literary qualities and the artistry of its author. The book title refers to the illustrious “Brothers Čapek”, the older Josef (1887-1945), the renowned Czech cubist painter and writer, the younger Karel (1890-1938), the prominent Czech journalist, writer and dramatist, who is today

world famous for coining the word “robot” in his play R.U.R. (Rosumovi

Univerzální Roboti, or Rossum's Universal Robots).

Diminutive is a crucial linguistic element in Czech and Slovak languages. It exhibits itself prominently not only in the works of writers like Timrava, and Helena Čapková, but also at the grass-roots or folk level of ordinary spoken Czech and Slovak. My presentation on September 30 will briefly introduce the life and work of Helena Čapková, and it will focus not only on the “memories” of Helena Čapková, (which is the theme of the conference), but also on the importance of diminutive in Czech and Slovak languages, and on the complexities of its translation. Helena Čapek's works were originally criticized for being overly emotional, but the artistry of the “Old storyteller”, as she called herself, mainly the beauty of her diminutive, is an outstanding feature of her style.

The conference theme is “Translation and Memory”, and it will be sponsored in part by the Edmonton branch of SVU (Společnost pro Vědy a Umění) or the Czechoslovak Society of Arts and Sciences. (www.svu-edmonton.org). The keynote speaker this year will be Professor David Cooper from the Department of Slavic Languages and Literature, and the Director of the Russian, East European and Eurasian Center at the University of Illinois. (www.slavic.illinois.edu/people/dcoop) He will be presenting on “Translation, Mystification, and Memory: The Case of the Czech Forged Manuscripts.”

The six pragmatic rules of transla-

tion introduced by the British historian Hilaire Belloc (1870-1953), a staunch Catholic whose view of history was that “The Faith is Europe, and Europe is the Faith”, became a backbone of modern translation studies, and afterwards modern historians and translators realized that translation is an integral part of the study of history. But history is more than mere science, as Masaryk outlined. Renowned Canadian historian Margaret McMillan pointed out that “History is something we all do... We use history to understand ourselves, and we ought to use it to understand others.” Moreover, religion was once a crucial part of European and Western culture, “setting moral standards and transmitting values”, as McMillan readily acknowledges. Masaryk also stressed the importance of religion, the point that gets often forgotten

today. It is in this respect that the religious background of both Timrava and Helena Čapková, and the message transmitted by their works, must be considered.

Translator Pavel Eisner (1889-1958) saw the trends of globalization and worried about the fate of his beloved Czech language. The great languages, originally the languages of conquerors, have always had an advantage over the languages of

conquered nations. The fear that “Weltliteratur” (one world culture) might be annexed by imperialistic homogeneity was particularly strong among Slavs who came under such dominance a number of times in their history. For Slovaks, Czechs and others who wish to preserve their language and identity in the Global village, translation ought to be of utmost interest, especially in our English-language dominated world which has marginalized even great world languages like French, German, and Spanish.

The “Fremdbild”, (the way the minority culture is seen by other people), is created by translation, and the term translation encompasses not only literature, but all cultural and artistic expression including movies, paintings, photography, songs, music, and architecture. For numerous reasons, today the net result is an alarming statistical double whammy — the percentage of the original English works in the world is increasing, and English culture is also becoming more self-sufficient and resistant to translation.

In our post-national and trans-cultural world the ‘angst’ of small nations has not disappeared, arguably it has increased, as even the national identities of bigger nations are being quickly eroded. As much as all smaller nations desperately try to preserve their language and culture, good translation is the best conceivable solution to this dilemma. The current over-domination of English should not be seen as a mere cultural conquest, but rather as a fair democratic chance which can allow smaller nations and their languages a niche in the emerging Global village. Somehow, “Providence” (Masaryk's term) will bring the historical meaning of each true nation its due, and, hopefully, this will result in the nations' fullest blossoming and fruition. ■

COPYRIGHT © 2015 BY PETER HÁLA
FOTO WIKIPEDIA

Nové divadlo se nyní připravuje na listopadovou premiéru detektivní komedie s názvem *Past na osamělého muže*, kterou napsal Robert Thomas (1927 – 1989), francouzský talentovaný autor detektivních her a komedií se zajímavým životním příběhem, člověk s celoživotní láskou k divadlu.

Stejným titulem se honosí knížka, kterou zhruba před pěti lety v domovně vydali. A má náramné recenze, čtenáři jsou u vytržení. A stejného zájmu se dočkala i divadelní hra v překladu Jana Cimického. Podávají si ji nejen profesionální, ale i amatérské scény. Tu naši torontskou hra zaujala také a k premiéře ansámbl dovede Dáša Beláčiková, která se ujala role v divadle vůbec nejtěžší a zároveň nejdůležitější – režie. Jak sama uvedla, má ráda lehký až odpočinkový žánr, v němž drží autor diváka až do poslední chvíle v napětí - a tak sáhla do šuplíku, kde script už několik let čekal na svoji příležitost.

V této hře, kde potřebovala výraznější či specifické charaktery, oslovila osvědčené herce a herečky, kteří se už takřikajíc na scéně okřesali a kde tedy měla záruku, že postavám dají onen správný šmrnc: Martin Bonhard jako Daniel, Lenka Nováková jako Komisařka, Bohdan Zatovkaňuk coby Farář Picard, Zuzana Novotná v roli Florence, Honza Šmíd jako Tulák Treska a novou tvář v roli Ošetřovatelky je Eliška Latawiec. „Eliška měla zájem se do práce souboru zapojit, tak jsem se rozhodla dát jí šanci,“ uvedla Dáš Beláčiková, čímž potvrdila svůj zájem pracovat s mladší generací.

Režisérka Nového divadla Dáša Beláčiková: "Ti naši to dělají s láskou..."

Každý pravidelný návštěvník divadla ví, že tato hra není pro režisérku prvním počínem. Konečně, v divadle je od roku 1980. Tehdy začínala rolí Zdravotní sestry v Čapkově Bílé nemoci. Za těch pětadvacet let už se dá hovořit o navržení nejen postav, ale i režisérského působení. Pohybovala se v kolektivu čínorodých herců a režisérů, od kterých se člověk vždy rád něco přiučil. „Byl to Tomáš Mašek, který mě vzal pod své křídlo, později Pavel Král. Tomáš to uměl s lidmi, a toho jsem si na něm vážila nejvíce, měl cit pro divadelní práci ať už režijní, dramaturgickou či hereckou.“

Kdo že z kolektivu jí utkvěl v mysli nejvíce? „To je těžká otázka, bylo jich hodně – Zdenka Novotná, Bohoušek Máca vytvořili krásné postavy, měli přirozený talent, ale musím říct, že všichni v souboru za těch mnoho let ztvárnili postavu, která jim sedla a našli se v ní. Z režisérů bych uvedla Tomáše Maška, Pavla Krále, Brigitu Hamvašovou a Janu Fabiánovou. Ráda vzpomínám na doby operet za éry Adolfa Tomana, i když nejsem zpěvačka a nemám hudební sluch, hudbu jsem měla odjakživa ráda, byly to pěkné časy. Divadlo je láska, a ti naši lidé dělají divadlo právě z té lásky.“

Měla některou z rolí jako herečka či režisérka neraději? „Nemohu říct, že bych jako režisérka měla některou z předchozích her raději. Ale když listuji v rolích, vzpomněla bych Marienku z Posledních žhavých milenců... Ovšem když je dobrá parta lidí, dělá to člověk s radostí, a když se hra divákům líbí, tak je to hezká odměna za práci, kterou s tím člověk má. A to je ten moment, kdy se zapomíná na trénu a rozřesená kolena, když stojíš na prknech, která znamenají svět, nejen poprvé.“

Přijďte, těšíme se na Vás: premiéra se koná v PÁ 6. listopadu ve 20.00 h., reprízy SO 7.11. v 16.00 a 20.00, NE 8.11. JENOM v 16.00 h v divadle Maja Prentice Theatre, vstupenky si zaručeně objednejte včas na tel.: (416)463-3182 anebo emailem: nove.divadlo@gmail.com.

Sledujte FaceBook "Nove Divadlo Toronto", kde se bleskurychle dozvíte nejnovější zprávy o činnosti členů ND a jeho představeních. O to se pečlivě stará Adéla Kodoňová a její nahrávači. ■

MAROŠKO POPÁTÉ

► ze str. 1 la (4,5) a Adama (2,5). Přesto, že je maminka Anna

Dapčević prapůvodem Slovenka narozená ale v Kanadě, hovoří slovensky. Slovenštině se naučila ve Vojvodině. Tatínek chlapců pochází ze Srbska a tak se už dnes u nich doma hovoří hned několika jazyky zároveň, a to přibude i francouzština z docházky do francouzské školy, kam chtějí rodiče své kluky zapsat.

Je nutné ocenit všechny, kdo se na přípravě této soutěže podílejí. Je to bezesporu záslužná práce, ocenil i přítomný velvyslanec SR v Kanadě Andrej Droba. Odpoledne zahájil hru na fujaru reverend Ladislav Kozák. A tak tento typicky slovenský lidový nástroj, se kterým se děti nemohou v Kanadě běžně setkat, ale který charakterizuje domovinu jejich prarodičů, se stane v jejich podvědomí spojen s krásou slovenského slova ať už v písni či poezii.

Práce poroty nebyla snadná. Jak rozhodnout o vítězi, když se všechny děti snažily o jediné – zvládnout úkol jak nejlépe umějí. Umění provozující Olga Turoková, Roman Vrba a učitelka slovenštiny Daniela Kramáriková odevzdali ceny těm nejlepším: Karolínce (7 let), Arianě (6), Alexandovi (7) a Richardovi (10). Ale dáreček si odnášela každá ratolest, protože každé dítě tam si jej více než zasloužilo. Blahopřejeme, rodiče, za tu námahu to opravdu stálo. ■

TEXT A FOTO Z AKCÍ I NA DVOUSTRÁNCÉ VĚRA KOHOUTOVÁ

PIVO

A JEHO FESTIVAL

Masaryktownu v onu sobotu 26. září večer.

Organizátoři promysleli každý krok – třeba společenské hry. Některé proběhy docela potichu - kupř. odhad počtu golfových míčků v igelitovém pytlíku. Nejlepším odhadem 145 míčků si Branko Horvat (správný byl 143) zabezpečil zajímavou cenu. Určitě by se lékárník, později likérník Josef Vitus Becher v r. 1794 ani nenadál, že svým, později nazvaným třináctým pramenem karlovarským, potěší někoho až v daleké Kanadě.

Výhry z tomboly se dostalo mnohým, třeba Tono Švirga blahořečil za Škvoreckého knížku - hned si ji s potěchou prolistoval, z taneční soutěže si odnášela kosmetiku z The Skin Clinic (\$150) Maruška Novajda, anebo Mike a Barunka Sherriř, která byla jako jediná oděná do českého, resp. domažlického kroje „sto let starého a patřičně cha-

trného“, podotkla. „Obléknout se na festivalu piva do krojů bavorských (Simone si ho zaopatřila prostřednictvím internetu) či českých byl od začátku dobrý nápad“, ocenila Barunka, „neměli jsme ale potuchu, že o tom bude i soutěž. Vyhráli jsme i orchidej, vypěstovanou pěstitelem a odborníkem Honzou Šmídem, té si obzvláště cením. Mike se těšil z kruhu. A oceňuji, jak hezký program organizátorky připravily.“ Jen tak mimochodem, Barunce darovaná fialková orchidej nese název Phalaenopsis Queens Beer. A Honza nedaroval na tuto akci jedinou.

Taneček všech rytmů - české, slovenské, anglické, italské, lidovky, moderní - stačí si přát - to všechno jsou tři muzikanti DD bandu - Dušan Drobný, Mario Hrapko a zpěvačka Tanya Pastor. Spolu hrají již tři roky a jsou rok od roku lepší.

Nesmíme zapomenout na vynikající obsluhu pod vedením Martina Rejzka. Podávala se debrecinka, klobásky, kuřecí, vegetariánské jídlo, guláš, bramborový salát, řízek... výběr podle chuti, stejně i pivo - točilo kanadské Blue, Stella, Czechvar, černé pivo, Broucech lager, Plzeň... a kolem hostů se otáčely Evelýna, Renata, Markéta, Erica, dvě Zuzky a sám Martin...

A poslední dík všem sponzorům, bez nichž by se oněch třiapadesát vyšperkovaných a krásně zabalených cen dohromady nedalo: Barbra MacDonald, Honza Šmíd, Jiřina Hoffmann, Libuše Peichl, MMI, Maciej Choromanski, Milly a Ivo Syptákovi, Simone Davidek, The Skin Clinic, Tomáš Dufek a Věra Lacinová.

A teď už jenom hurá do ročníku druhého. Ten první se vydařil na výbornou.

Setkáme se na Halloweenu? Pořádá jej restaurant Praha v sobotu 31.10., od 18.00 h. otevřeno, vstupné \$20, masky \$15, 450 Scarborough Golf Club Road, Toronto, info na tel. (416)289 0283

► ze str. 1 vlevo), Jiřinko Hoffmannová, Libuško Peichlová, Milly Syptáková a Věrko Lacinová, a jediný muž Honzo Šmíde, coby moderátor toho večera? Krok po kroku se rodila a dotvářela myšlenka, až se z ní nakonec vyklubal krásný společenský večer bez skurpulí, s bezvadnou až domácí atmosférou, s úžasnými děvčaty, která se starala o pohodlí všech hostů (fidorky byly dobrý nápad), s obsazenými místy u stolů restaurace Praha na

Kanadský "farář arský"

Pro ND Josef Svoboda (2. dokončení)

V době, kdy se už svět dorozumíval elektronickými depešemi, náš klnický slepý misionář ještě tiskl své okružní listy, písmeno po písmenu, na blány. Pan Václav Vostřez je řadu let rozmnožoval na cyklostylu a Otec

Autor prof. Josef Svoboda

Josef je pak rozesílal dobrodincům po Kanadě i Americe. Baťovská průprava a misijní činnost se v jeho osobě blahodárně doplňovaly. Tím spíš, že náš abbé pravidelně zveřejňoval jména dárců a výši jejich příspěvků ve svých bulletiních! Znal své pappenheimské. Jen vždy nařikal, že špatně vidí na psaní desítek adres na obálky. Pod jeho pracovním stolem ležely dvě velké krabice. Jedna s došlou a druhá s odbavenou poštou.

Jako věrný alumnus, don Josef pamatoval i na svou Alma Mater. V Nepomucenu se probořil strop nad hlavním schodištěm. Hrozilo, že budova bude muset být uzavřena. Oprava bude stát miliony lir, které Monsignore Vrána, rektor české koleje v Římě, neměl. Josefe, pomoz! A Josef sehnal a poslal 60 tisíc dolarů! Ohromný hamiltonský biskup se snažil takovému úniku peněz ze své diecéze zabránit, ale náš misionář se nedal. „Excelence, ty peníze jsem na Nepomucenu vybral extra.“ A nebylo to jen jednou, co se z Nepomucenu ozvalo SOS.

Po sametovém předání moci na konci roku 1989 se Českoslovákům hranice na Západ otevřely, a tak během prvních roků ubytovával a hostil ve své hřbitovní rezidenci snad všechny české a některé slovenské biskupy, arcibiskupy a kardinály, kteří přijeli navštívit krajany v exilu. To se farářům ani ve velkých městech světa často nestává.

Bez peněz nikdy nebyl, ale žil skromně. Někdy mu lidé donesli večeři nebo mu něco k jídlu zbylo po nedělní besedě na faře, ale jinak si vařil sám. Měl rád bramboračku, rezný chléb a pochvaloval si, jak jsou dobré brambory na loupačku s mlékem. Maso snad nikdy nevařil. Žil sám ve starém domě s jednoduchými okny a s dveřmi se zámek víc symbolickým než funkčním. Aby v zimě netrpěl chladem, sedával u stolu ve dvou zimnicích. V létě tam bylo k uvaření. Sám také pečoval o svou malou svatyni. Když přišla metelice, odhazoval ze schodů sněh a posypával je hrubou solí, aby farníci neuklouzli. Olitář vždy zdobily květiny a před sochou Matky Boží hořela spousta svíček. Vždyť kostelníkem se vyučil už v Nepomucenu.

Na bohoslužby začaly později docházet i rodiny Poláků, několik Italů a také „čajovníci“ - no přece ti, co pijí čaj, Angličané. Česká misie se stala hradištěm „staromilců“. Těch, co se těžko smiřovali s pokoncilovými novotami. Říman Josef, který se naučil latině až na stará kolena, dostal povolení sloužit latinskou (tridentinskou) mší. Mezi mladšími spolubratry, kteří latinu už neznají, se tak se svou římskou latinou stal mezi slepými, obrazně i doslova, jednookým králem.

Co Otci Šachovi ubylo na zraku, přibývalo mu na vůli a síle ducha. Místních věřících nebylo nikdy mnoho. Vždy se vešli do hřbitovní kaple s lavicemi nanejvýš pro padesát lidí. Jenže krajané jsou přece rozeseti po celé Kanadě! Vydával se za nimi autem, ale zkuste řídit s páskou přes jedno oko a druhé si přelepte třemi vrstvami celofánu! (Důkaz, jak je Kanada ke svým řidičům blahovolná.) Jezdával tak, provázen strážnými anděly, skoro dvacet let. Zajižděl i přes hranice k českým benediktinům do Lisle u Chicaga a spolu s Václavem Vostřezem organizovali červnové poutě ke kanadským mučedníkům v Midlandu u Huronského jezera. Za věřícími létal až k Tichému oceánu. Nakonec přece došlo k nevyhnutelnému. Naštěstí to odneslo jen auto - a otcův řidičský průkaz. Boží lid si oddech, mohlo to dopadnout mnohem hůř.

V roce 1954 byla v Římě slavnostně

ho kláštera v pevném očekávání, že záhy bude moci být instalována na svém původním místě v samém srdci Prahy. Slavnostního odhalení se zúčastnili opat kláštera Michal Pojezdský, duchovní osobnosti a státní představitelé. Otec Šach promluvil za krajany z Nového světa. Mluvil dlouho a nadšeně, byl to jeho životní zenit! Ty spolehlivé Boží mlýny! Matce Boží se po sedmdesáti šesti letech ponížení a vyhnanství dostalo od Čechů omluvy a zadostiučinění. Ale dřív, než by se mohly exulantské sny realizovat, vložili se do věci státní památkáři. Vymínili si, že dojde-li k obnově sloupu, bude na něm umístěna socha z pískovce, ze kterého byla původní socha zhotovena. I ta je již zdařile vytvořena akademickým sochařem Janem Bradnou a podobně „dočasně“ umístěna v ambitu Týnského chrámu. Otec Josef z toho však šťasten nebyl. Cítil to jako křivdu na exilových krajanech, kteří po léta, dolar po dolaru, na sochu sbírali. Ani v Praze staré bezpráví zatím odčiněno nebylo, protože pražský magistrát obnovu Mariánského sloupu dosud nepovolil! Boží mlýny melou dál. Soše Panny Marie z pískovce se původního místa doufejme brzy dostane. Ta z mramoru bude žehnat Praze i české zemi z výšin Strahova. Zůstane jí pro české dějiny příznačné přizvisko „exilová“.

Otec Šach prožíval své pozdní dny u maďarských sester sv. Alžběty v Hamiltonu. Dostalo se mu tam dobré péče. On za to oplácel péčí duchovní, stálou modlitbou za své svěřence a za početné návštěvníky, vesměs bývalé farníky. Církev na něho nezapomněla. V r. 2008 obdržel z Říma kaligraficky vyhotovený glejt, jímž ho Papež Benedikt XVI. jmenuje Monsignorem a Čestným Prelátem. Fialové lemování své sutany nikdy na sebe nevloužil, jen na jeho náhrobku před vraty kamenného koste-

Kostelík v Burlingtonu, Wikipedia

posvěcena socha Panny Marie, zhotovená z bílého kararského mramoru italským umělcem Monteleonem. Pořídili ji krajané v exilu a měla nahradit zničenou sochu Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí, strženého poblouzněným davem po zrození první republiky. Přece však po větrech a bouřích dlouholetých ideologických zmatků, nesvobody a utrpení nastala po sametové revoluci roku 1989 nová éra. Čeští krajané mohli těžkou mramorovou sochu zabalit a přepravit ji do Prahy z Lisle u Chicaga, kde po téměř čtyřicet let čekala na svůj návrat do vlasti. Dočasně ji umístili v zahradě Strahovské-

líku na hřbitově, kde přes 30 let svým farníkům sloužil, je jeho jméno vytesáno do žuly s patričními přívlastky: Rev. MSGR. Josef Šach P.H. Pastor St. Adalbert Mission 1964 - 2001. In Your Charity, Pray for me.

Když ještě sloužil u sester Sv. Josefa, zaslechl jednou zmínku o Janu Marii Vianney, který je patronem farářů. Zeptal se sester, co je na svatém farář arském zajímavé.

My mluvíme o vás, Otče, odpověděly mu sestry s úsměvem. To asi proto, že jako farář z Arsu jsem taky tak trochu mentální prostáček, vysvětlil si to otec Josef... KONEC

Allah in the Cafeteria: Inside the school prayer scandal at Valley Park Middle School

By Natasha Fatah (4. final)

Banerjee claims he started to receive emails in early 2011 from half a dozen parents of Hindu students at Valley Park who had complaints about the school prayers. (He said he couldn't show me the emails—they'd been deleted.) The parents said they didn't like the special accommodations the school was making for the Muslim students, in part because it was disruptive to the whole school. They said their own kids' education was being compromised every Friday. The hundreds of students returning late to classes meant that teachers spent too much class time repeating lessons. One parent claimed that many children couldn't settle down once they returned to class, and it was difficult to carry out the lessons. Friday afternoons were basically a write-off for every student—Muslim or non-Muslim.

Banerjee claims the TDSB bends over backwards to accommodate Muslims above all other groups, and he has been criticized as an Islamophobe for saying so. When I asked him if he considers himself Islamophobic, he became annoyed but didn't deny it. (There's enough evidence of his contempt for Muslims in a video posted in 2010 on the CHA website. "In its entire history," he says, "the Islamic civilization has invented and contributed less to human advancement than a pack of donkeys.")

Banerjee encouraged the parents to ask Stefanoff to stop the prayers, but he doesn't know if any of them followed through. After the Sun story appeared, he sent an email to the TDSB expressing his concerns about the prayers. A month later, he received a reply from the TDSB stating that the prayers were not inappropriate and reiterating the board's policy of religious accommodation.

Banerjee organized a coalition that included members of the Jewish Defense League and the Christian Heritage Party, and scheduled three protests at the TDSB head office at Yonge and Sheppard. Several hundred people participated in the demonstrations and counter-demonstrations. Banerjee arranged for a series of people to deliver speeches opposing the board's accommodation policy at the protests. (The only Muslim to speak was the journalist and women's rights activist Raheel Raza. She was heckled by a group of young Muslim men and women, who criticized her for betraying her own religion.) Jim Spyropoulos, the superintendent of the TDSB's Equitable and

Inclusive Schools department, kept a wary eye on the protests. Spyropoulos is a former high school principal, and he took the

equity job in 2010, when it was created. He told me that

the school was faced with a difficult decision about using the cafeteria for prayers. He says most of the time, when requests for prayer services arise at other schools, solutions are found for individual students. According to Spyropoulos, these types of prayers—congregational and individual—are being accommodated at hundreds of schools within the TDSB, though usually in small, multi-faith prayer rooms. The board's policy does not distinguish between individual requests and group requests—and in the case of Valley Park it was the responsibility of the school to accommodate a large group. The cafeteria was the only practical solution.

Both Spyropoulos and Stefanoff insist that not one parent or student at Valley Park has come to them to complain. By making the cafeteria available for prayer, the school is in compliance with the board policy, which is based on the human rights codes for Ontario and Canada. "To me there is no issue here," Stefanoff says.

The TDSB made one concession to the protesters, when it agreed that it was inappropriate for an imam from Darus Salaam to lead the prayer in the school. The school asked that the prayer session be led instead by senior students from Marc Garneau. The volunteer Muslim parents vet the students for religious training. Stefanoff feels better about this, he says, because they are former Valley Park students and he knows they are "good kids."

Some of the prayer sessions' critics, including Farzana Hassan and Raheel Raza, claim they have no problem with Islam. Rather, they're concerned that the school is allowing students to be indoctrinated with a conservative Sunni ideology. Stefanoff waves off that concern, too, and says he trusts his community and the volunteers and doesn't believe anything inappropriate is happening. To Banerjee, it isn't good enough for the principal to say that all they do is provide the space and that they aren't teaching religion—the

➤ school cannot take a hands-on, hands-off approach. If the school is allowing gender segregation during the prayer sessions, it's a tacit endorsement of that practice. For Banerjee and for many others, it's an endorsement of conservative Islam.

On New Year's Day, I met Ali and Shamiza Baig at a Tim Hortons in one of the many strip malls in their neighbourhood. Ali did most of the talking. He told me that he has friends at every mosque in the city, and that they are working together to support the school prayer sessions. He said that Canada's education system is very Christian and nobody challenges it.

Ali Baig, like Stefanoff, blames the debate over the prayer sessions on a small group of people. He wonders if the controversy erupted when it did because of the then-ongoing provincial election—was someone trying to embarrass the Liberals? Shamiza laughed and said that it's only Islamophobes who have a problem with the prayers.

When I asked the Baigs why the Valley Park girls must sit behind the boys, Ali said that it isn't something they actively enforce at the school: the students are merely following what they learn at the mosque. I asked what would happen if one of the

ated on the fact that menstruating girls aren't allowed to participate and can only observe from the back row

During a lull in the conversation, I asked why Shamiza had been so silent. What happened to the military general from the prayers? She told me she wants her husband to take the lead. She said it's best to let the men be in charge. Ali interrupted and said that it's just an act, and she's really the one who runs the show. "I'm just a backbencher," he said.

After we finished our coffee, the Baigs were heading to the Darus Salaam and I decided to tag along. The mosque was less than a five-minute walk from the Tim Hortons, and on the way, the Baigs ran into half a dozen acquaintances who were heading to the same place. When we got there, Ali went up the front steps and Shamiza and I walked to the side of the building, toward the so-called sisters' entrance. Not only were we not permitted to enter through the front doors, we were also segregated from the men. The sisters-only room is about 20 feet by 10. It's carpeted, with one broken shelf containing books on Islam. Shamiza pointed out that the students use some of these same books to recite prayers at the school on Fridays. There were a couple of posters on the wall with prayers in Arabic, and a clock at the front. The women are supposed to be able to hear the prayers in the main space through speakers,

female students demanded to sit in the front, and Shamiza replied that none has. I pushed the point: what if, one day, one girl wants to sit in the front? Shamiza said she would explain to the girl that that's not the way it's done in Islam. The boys must be in the front, and girls belong in the back. Ali said the girls choose to sit in the back because they're concerned about a "biological scenario." When I asked for clarification, he explained that a girl praying in the front might "disrupt the prayers" because the boys would be distracted. (Even the Baigs' own daughter once told the school at a community meeting that she preferred to sit in the back of prayer sessions because she didn't want the boys looking at her.) I noted that boys and girls sit next to each other in class, but Ali insisted that classes and prayers are different. Plus, under the Charter of Rights and Freedoms, he said, they have the right to practise their religion as they see fit.

Critics of the prayer session fix-

but there was no sound coming through. Instead, I could hear men on the other side of the wall laughing, joking and talking loudly. It was difficult to tell what was happening. Shamiza knelt down and started to pray. I sat there, frustrated that I couldn't find out what was happening on the other side.

When the prayer ended, I said goodbye to Shamiza and left the mosque. The Baigs, I decided, are likable and seem well-meaning, but I don't share their unconditional acceptance of Islamic customs. What they're doing at Valley Park sets a dangerous precedent and legitimizes sexism. The school may be following a policy of accommodating special requests, but there's a striking difference between designating a room for a handful of students and converting the largest room in the building for group prayer. The school becomes, in effect, a mosque. ■

THE END
Source: <http://www.torontolife.com/informer/features/2012/03/21/allah-in-the-cafeteria/>, Aug 3, 2015

DNEŠNÍ ŘECKO A VOLBY

Pro ND Jan Vaněk (2. dokončení)

Nové volby v Řecku se uskutečnily 17. září. Osobně se domnívám, že nic nového ve smyslu zlepšení politické a ekonomické situace v zemi nepřinesou, a že dosud investované miliardy v podobě kreditů jsou pro věřitele navždy ztraceny.

Neustále se zabývám myšlenkou, jak snadné je ještě dnes zmanipulovat masy a získat je pro své pochybné cíle tak, jak se to podařilo v Řecku populistickým politikům Tsiprasovi či Varoufakisovi.

vi. Jak se stokrát opakovaná lež stane nakonec pravdou, můžeme nejlépe pozorovat v současném Rusku. Dostat kolabující stát opět na nohy, je naproti tomu neporovnatelně obtížnější. I to vidíme v obou jmenovaných případech. V této souvislosti mne před nedávnem zaujala slova Moshe Lewina ve francouzském *Le Monde diplomatique* platící stejnou měrou jak o Putinově propagandistické mašinérii, již byla původně určena, tak i o Tsiprasově Syrize: „Každý současný, k svému konci spějící společenský systém, je třeba posuzovat podle toho, zda je či není schopen aktivovat síly, schopný uskutečnit vnitřní reformy - jinak řečeno, zda je schopný změnou dosavadního nebezpečného vývoje společnosti obnovit její životaschopnost. Ideologie nás vždy zaslepují, neboť praktikují princip sebestřednosti, nekritického zahledění se do sebe sama. Pod jejich vlivem lidé nepozorují, že systém, v němž žijí a žít chtějí, začne najednou fungovat dle zcela jiných pravidel v důsledku uvolnění destruktivních ekonomických a sociálních sil, které dosavadní pořádky připraví o jejich podstatu a ponechají jim pouze jejich vnější podobu. Celé se to pak začne podobat divadelnímu představení, v němž se diametrálně rozcházejí scénický obraz a děj. Scénický obraz zapadá do té které epochy, děj se však odehrává někde zcela jinde.“

Jak pravdivé a stále aktuální

Asi bude čtenáře zajímat, jak smýšlíme po našem pobytu v zemi o současných Řecku, jejich postoji k EU, ke zbytku Evropy, k nutným reformám, vládnoucí straně Syriza a k vlastní budoucnosti. Hned na počátku nutno jmenovat tři zásadní věci: dle našeho zjištění si všichni Řekové - až na malé výjimky přejí (a často

tvrdě vyžadují) úplné, či alespoň částečné oddlužení země ve formě prominutí stávajících dluhů - což je jeden ze základních rozporů mezi řeckým státem a věřiteli s výsledkem současné patové situace. S tím souvisí přání většiny obyvatel země setrvat i nadále v Eurozóně, přání, prosazované se stejnou urputností Řekům vlastní. Hrozící nebezpečí toho, že se ze stávajícího společenství hodnot, kterým dnes EU (zatím ještě) je, anebo se alespoň za ni vydává, stane tzv. Transferunion - přeha-

zování peněz z jedné hromady na druhou pod heslem „hloupy platí, chytrý bere“. Řekové nevidí a vidět nechtějí. Třetím bodem je absolutní nechuť národa k životně nutným reformám, bez nichž se v zemi nic nepohne ani o milimetr. V těchto třech bodech spočívá naše odpověď na otázku odlišnosti Řeků, uvedenou shora.

Pokoušel jsem se sjednotit se se svou německo-francouzskou ženou na definici toho, co těmto lidem chybí pro správný pohled na věc. Ta to definovala francouzským výrazem „substance“ - česky by se to dalo nejspíše opisně v tomto případě přeložit jako „ztráta smyslu pro to zásadní“. Já bych to definoval trochu jinak - jako ztrátu smyslu pro realitu v důsledku mnohaletého posunu hodnot ve společnosti.

EU dnes jedná po očividné

chybě minulosti začlenění Řeka, nespĺňujícího pro to již tehdy všechny podmínky, do Eurozóny, dle hesla: zavřít oči před realitou a ponechat status quo děj se, co děj.

Ani největší optimista nemůže dnes předpokládat, že se levý populistický Tsipras po volbách obrátí o 180 stupňů a že se z něj stane alespoň umírněný socialista a přesvědčený reformátor. Nejen celá země, ale i jeho vlastní strana je dnes rozštěpená na dvě části - jednou z nich je Tsipras dokonce často považován za zrádce národa.

Dle výsledků našeho „minipřezkumu veřejného mínění“ považuje převážná část Evropanů - my mezi nimi - třetí „pomocný balík“ se zabudovanými podmínkami jako je pozdější odchod do důchodu, či vyšší zdanění bohatých obyvatel země (pokud tyto již dávno nežijí mimo ni) sice za potřebné, avšak nic neměníci na dezolátní ekonomické situaci země s nadále nevyhovující infrastrukturou, země neschopné

téměř ve všech oblastech mezinárodní konkurence, země s nízkou produktivitou práce a s slabými vyhlídkami na růst hospodářství bez dosud chybějících zahraničních investorů. Zadluženost země přesáhne v dohledné době dvojnásobku jejich ročních příjmů. Věřitelé sice její oddlužení odmítají, současné velkorýsý prodlužování platebních lhůt splátek spolu se stále nižšími úroky neznamenaí však ve své podstatě nic jiného než to, na čem trvá i MMF.

Jedním z největších omylů

současnosti je všudypřítomné tvrzení, že je nutno za každou cenu zabránit platební neschopnosti Řeka a jeho tzv. Grexitu, tj. opuštění Eurozóny s návratem k původní měně drachem. Po řadě krizových let potřebuje však země dostat příležitost k novému začátku. Tento nebude možný tak dlouho, dokud bude Řecko připoutáno k příliš silné měně jako je euro, dokud bude růst státní zadluženost, tak dlouho, dokud budou staré dluhy spláceny stále novými půjčkami. Na tom nezmění nic ani neustálé zdůrazňování geopolitického významu Řeka odpůrci těchto opatření.

Mnoho by se toho dalo napsat i o nutné rekapitalizaci řeckých bank, o další účasti či neúčasti MMF i o spekulacích, jak dopadnou výsledky nacházejících voleb. I když se Tsipras v zemi těší i nadále velké oblibě, ztrácí jeho strana Syriza, vládnoucí nyní s pomocí pravicových populistů Anela, trvale přízeň voličů. Tsipras bude možná nakonec donucen ke koalici se stranami, jež dosud odmítal jako zdiskreditované - Nea Dimokratia (ND) und Pasok.

V očích mnoha Řeků,

s nimiž jsme měli možnost hovořit během našeho pobytu, zásadně odmítajících současnou radikálně chaotickou levicovou stranu Syriza, je to právě ND, která se v minulosti postarala alespoň o jakýsi náznak hospodářské prosperity země, rostoucí předpoklady dobře obstát v nadcházejících volbách a konkurovat tak vážně Tsiprasovi a Syrize.

Nechme se tedy překvapit, jak volby dopadnou. Jak všichni víme, komplikuje současnou situaci v zemi neočekávaně silný příliv uprchlíků. Situace na stále větším počtu řeckých ostrovů i na pevnině se stává neúnosnou, což jistě Řecko v dané situaci potřebovat nemůže.

Současné věříme, že Řekové jednoho dne pochopí, že stále platí stará pravda o tom, že hledáš-li pomocnou ruku, najdeš ji nejspíše na konci svého ramene. Teprve potom se věci v zemi pohnou správným směrem. ■ KONEC

Uctili Den české státnosti

► ze str. 1 podářské katastrofy, do které by byla vydrancovaná a zničená země vržena po válečném konfliktu, přistoupil na zdánlivou kapitulaci. Podepsal mírovou dohodu s Jindřichem I. Ptáčníkem. Historické prameny hovoří o tom, že šlo vlastně o jakýsi poplatek za mír - tribut pacis. Podle smlouvy musely české země každoročně odvádět Sasům pět set hřiven stříbra a sto dvacet kusů dobytka. Dodnes je Václavovi vyčítáno, že Jindřichovi za zachování míru platil. Ovšem, jak potvrzují shodně znalci té doby, v raně středověkém světě šlo o naprosto běžnou praxi u všech panovníků. Kritika je vedená spíše neznalostí dějinných poměrů. Stejně poplatky platila např. mocná Byzantská říše různým domácím kmenům, aby se ubránila před jejich útoky. Konečně i samotný Jindřich I., když uzavřel v r. 926 mír s Maďary, kočovným Maďarům platil poplatky, aby se uchránil před útoky na své území a předešel ohrožení své země.

Dodnes se vedou vášnivé spory o tom, zda šlo o čin zbabělý nebo státnický. Dnes nemůže nikdo z jistotou říct, jaké dopady by válečný konflikt měl na tehdejší stát. Je ovšem

možné, že by v dnešní podobě vůbec neexistoval, v lepším případě by hranice dnešního Česka ležely daleko menší území. Z tohoto pohledu šlo o čin ryze státnický, neboť kníže Václav zachoval životní prostor budoucím pokolením, uvádí na svém webu Přemysl Sobotka. O šest let později patrně zaplatil svoje rozhodnutí životem - 28. září 935 byl zavražděn u kostela sv. Kosmy ve Staré Boleslavi svým bratrem Boleslavem, který jej za smlouvu s Ptáčníkem kritizoval.

Pokud se přikloníme k této verzi, tak se kníže Václav stal obětí politického spiknutí a byl zavražděn pro svoji oddanost státu.

Žádná z osobností českých dějin nedosáhla takového ohlasu jako Václav I. Vzdělaný, osvětářský a mírumilovný panovník byl v českých zemích nesmírně oblíben, o čemž svědčí množství legend, z nichž některé se dochovaly dodnes. Přenášet do současného života svatováclavské hodnoty není možné, ale lze z nich získat poučení o nutné existenci duchovních hodnot nutných v každé společnosti. ■

-vk-

Dále o sexualitě. Po otevření české společnosti, spousty Češek, které vrostly na Angelice, snily o exotice a přitahovaly je snědí muži a představila o soudržnosti orientální rodiny se vzbudily z tohoto krásného snu. Pochopily, že ten muž nemá ani desetinu jejich zkušeností a vůbec není zvyklý na pojem svébytná a samostatná žena, která je schopná se užít

vit. Nedokázaly chápat žárlivost Arabů a jejich přehnanou představu o cti, a že ji musí chránit v české společnosti před problémy, které zde ani neexistují, leda v jejich myslí a představivosti. A proto se nikdo nemůže divit, že takové vztahy skončily krachem, jelikož se skutečně střetly dvě diametrálně odlišné a nekompatibilní kultury.

První islámští juristé si uvědomovali nebezpečí rozšiřování islámského práva, které se postupně vytvářelo všude, a varovali před tím, jelikož během svých cest si všimli rozmanitosti kultur, což můžeme dnes vyjadřovat tak, že analyzovali věci z antropologického hlediska. Založili novou právní vědu, která se jmenuje „Fiqh Al-Amsar“ neboli právní věda vzdálených území. Varovali ostatní juristy před aplikací určitých pravidel mimo jejich prostor. Například považovali za nepřijatelné praktikovat mnohoženství ve společnostech, které mají monogamní systém, protože tím škodí rodinnému systému tamní země, na rozdíl od společnosti, která ho má jako součást své kultury. Proto první juristé pochopili univerzalitu islámské legislativy v jejím setkání s univerzálními principy jako spravedlnost, posvátnost života, majetku atd., ale v žádném případě aplikování jejich specifik.

Vycházeli jak z Koránu, tak i z praxe Proroka v Medíně, který uzavřel smlouvu, známou jako „Medínská smlouva“, nejen mezi lidmi Knihy (zejména židy a křesťany), ale také s arabskými kmeny, které nepřijaly islám, ve které schválil, aby každá skupina svobodně praktikovala svou víru a svou legislativu s možností použít islámskou legislativu, pokud by chtěli (islámské dějiny obsahují spoustu událostí, ve kterých židovské a arabské kmeny přišly k Prorokovi, aby rozsoudil mezi nimi, aniž by ho uznávali jako svého Proroka). A tobě jsme zjevili, Muhammade, Knihu s pravdou, aby potvrdila pravdivost toho, co už před ní bylo zjeveno (Tóra a Evangelium) jako měřítko. A rozsuzuj mezi nimi podle toho, co seslal Alláh a nenásleduj to, co můžeš od pravdy oddalovat. A každému z vás jsme určili Legislativu a Způsob. Kdyby Alláh chtěl, byl by vás věru učinil národem jediným, avšak neučinil tak proto, aby vás vyzkoušel tím, co vám dal. Usilujte vzájemně v konání dobra! K Alláhu se skuteční návrat vás všech a On vás poučí o tom, v čem jste byli v rozporu. 5:48

Tahle země není pro muslimy Hatem Berrezouga (4. dokončení)

Jedna nevysvětlitelná záhada v dějinách islámu je, že někteří muslimové po Prorokově smrti přestali jednat podle Medínské smlouvy, kterou Prorok neporušil. Koránský text je natolik jasný, že kdyby Bůh chtěl, aby všichni měli stejný směr k modlitbě, stejnou legislativu, pak by ten verš zněl jinak a neřekl by, že až do Soudného dne budeme mezi sebou v rozepři a On nám vysvětlí, že důvod celého stvoření je jeho různorodost, a proto verš končí: I když jste jiní, usilujte společně v konání dobra, a to bez ohledu na to, jakou cestu nebo legislativu budete následovat.

Hlas těch juristů byl vždycky umlčen ortodoxními režimy, které je považovaly za odpadlíky a jen soupeřily mezi sebou v rozšiřování své moci a ke splnění svých ambicí zneužívaly neznalost prostých lidí a posílaly je umírat k dosažení svých světských cílů.

(PS: Bohužel musím pořád konstatovat, že český překlad Koránu je nepřesný a velice zavádějící, když je přeložen bez uvádění přesných událostí a vymezení určitých veršů a pravidel na určité časové události a v žádném případě nemají ani univerzální, ani nadčasový charakter. Kdyby existoval správný překlad, řešil by spoustu problémů a zabránil, aby se tolik lidí nechalo zneužívat. Upřímně se divím, když někdo konvertuje a nezná ani arabský jazyk, ani politické dějiny islámských národů.)

Neznalost muslima vlastních dějin, víry, ba i dokonce vytváření islámské legislativy a jejich pravidel ohledně rizik spojených s jeho dlouhodobým pobytem v neislámských ze-

tvzích zůstává a zbytečně trápí celou svou rodinu, a trápí i místní, kteří nechápou, co ten muslim od nich chce. Největší stav blouznění je, že muslim si sám způsobuje vlastní trápení a je schopný se přesvědčit, že Alláh ho zkouší, a čím víc se trápí, tím více si myslí, že Bůh ho vybral k velkému úkolu a chystá pro něj velkou odměnu.

Muslim se tímto přístupem stává svým dětem nejhorším otcem, nedej bože, když má dcery. Jsou to další ženy a znovu ten blbý kolotoč o cti. Kdyby muslima zajímal psychologický stav své ženy a svých dětí, tak by sbalil svých pět švestek a šel domů. Ale ne, on je schopný obětovat i vlastní děti, nasadí jim šátek ve škole mezi Evropany, kde je nemilosrdná šikana, zakazuje jim radosti, které si užívají Evropané, nesmějí přijímat ani darovat dárky při jiných náboženských oslavách a nedej bože, když to dítě se k tomu přiklání, pak je potrestáno. Muslim volá k zodpovědnosti své děti dříve než Bůh, který upřesnil, že děti budou za sebe zodpovědné až v dospělosti, a aby byly zodpovědné, musí vyrůst v nejprospěšnějším prostředí, ale muslim dělá opak toho všeho. Dobrovolně přijde mezi ty, které pokládá za nevěřící, a dělá z vlastních dětí psychicky narušené a pohroma pro něj je, když se jeho dcera, která se jeho vlastní vinou narodila v neislámském prostředí, zamilovala do spolužáka.

A co dělá muslim? Buď ji přemlouvá, nebo přinutí, aby si vzala muslima, samozřejmě její city pro něj nemají váhu, ale muslim je schopný přesvědčit sám sebe, že to dělá z lásky

mích, způsobuje, že pak klade na ženu i na svou rodinu v Evropě tak obrovský tlak, že je žádný člověk nemůže v cizím prostředí unést: buď to jeho žena vydrží, nebo se nevyhnutelně odvrátí od islámu a bytostně ho a všechno s ním spojené nenávidí. Když po svém zahalení a omezování navíc začíná vnímat, že jejího muže přitahují odhalené ženy a dokonce jí začíná přesvědčovat, že může mít i druhou a třetí, protože on se pokládá za spasitele všech žen, přece si naše sestra v islámu nemůže vzít nevěřícího Honzu. To je nejhorší forma cizoložství ve jménu Boha, kterou založili muslimové v Evropě.

Místo aby následovali doporučení Koránu a emigrovali do islámského prostředí, které je pro něho a jeho rodinu nejvhodnějším prostředím, za-

ke své dceři, aby neskončila v pekle. Jemu však nedochází, že už má kvůli němu peklo na Zemi, protože neví, kam patří. Vše proto, aby chránil tu svou vymyšlenou mužskou auru - ČEST, a aby ho ostatní souvěrci nepomlouvali. Tohle všechno by se nestalo, kdyby ten muslim zůstal doma a vychoval své děti ve svém kulturním prostředí a nemusel se snažit konvertovat celý Západ, aby je zbytečně chránil před něčím, co si sám zavínal.

Největší ironií je, že pojem čest se úplně vytrácí, když muslim spí s Evropankou. A muslimský muž, ať kouká na porno, stráví noci v bordelech nebo v kriminálu, stačí, aby si pěstoval vousy, šel do mešity a pak, Alláh je odpouštějící, milosrdný. Ale jestli jeho žena či dcera udělá desetinu

toho co on, je oceňovaná do Soudného dne.

Nejzajímavější je, že se takový muslim v Evropě stane ortodoxnějším nežli velká část muslimů v tolerantnějších islámských zemích, kde se muslimové mohou radovat ze života, chodit na koncerty atd., nikoliv však v Evropě, která nabízí a otevírá pro muslima extrémní svobody, a takový kulturní šok má na něj neblahý vliv. Buď se úplně pokazí a musí ho vyhodit z každého klubu, jelikož neumí ani pít, ani se normálně bavit se ženami a alkohol v něm vzbuzuje agresivitu na rozdíl od domácích, jejichž pijácké dějiny nepoznaly zlom jako v islámském světě, kde se přestalo pít na několik století a ztratili nejen toleranci k alkoholu, ale i celou svou pijáckou kulturu. Anebo se uzavírá v sobě a vytváří takovou nepřístupnou enklávu, ze které mají všichni strach.

Muslim by se divil, kdyby četl předislámskou i ranou islámskou poezii, která oslavovala víno a obsahovala obrovský smysl pro krásu, hudbu a umění. Tehdejší muslimové nepochopili zákaz pití jako zákaz veškerých radovánek, které jednou byly spjaty s pitím a ani nevytvořili morální policii, která bije lidi porušující islámské zákazy jako v dnešních ortodoxních zemích, protože byli natolik moudří, aby pochopili, že jakýkoliv nátlak donucuje lidi k pokrytectví, které je v Koránu horší než nevěra. A proto během vlády Omara - když mu vyprávěli, že jeden z jeho známých začal pít a viděli ho opilého a sprostého na ulici a slyšel, že ostatní muslimové mu nadávají - pokáral je a řekl jim: vyzývejte Boha, aby mu odpustil a ukázal mu cestu a nebudte nepřáteli k vašemu bratru, když hřeší. Tolerance a milosrdenství úplně zmizelo z náboženské praxe v islámské společnosti před několika stoletími a nahradila je prázdná a intolerantní ideologie vytvářející povrchní a hrubé jedince, kteří vynakládají veškeré jejich úsilí na vzhled a hlavně co si o nich ostatní myslí.

Muslim tím způsobil své největší trápení - ztratil upřímné spojení s duchovním, které mu mělo především přinášet klid v duši a místo toho se v něm vytvořilo několik temných paradoxních sil, které ho roztrhaly uvnitř na kusy. Ztráta jeho rovnováhy jak duchovní, tak i kulturní nezpůsobuje jen problémy v jeho vlastní zemi, ale kamkoliv jde, přináší tyto problémy s sebou. Evropa Neevropa, muslim bude mít vždycky problémy se integrovat, protože on sám neví, jak má integrovat veškeré protikladné síly v sobě, aby mezi nimi našel harmonický vztah.

To vysvětluje i ono sobecké chování muslima, který dělá všechno pro to, aby chránil své postavení a zájmy v Evropě. Protože ztratil jakoukoliv duchovní hloubku, ztratil tím i sebereflexi a pokoru.

Doufám, že se mi podařilo trochu objasnit složitý mechanismus sexuální a duševní rozpolcenosti muslima, který v extrémních případech může vést až k „honour killing“, tedy k „vraždě ze cti“. ■ KONEC FOTO WIKIPEDIA

Životní příběh mojí ženy, někdejší slečny Lim (1)

Pro ND Ota Ulč

Už přemnohokrát jsem vysvětloval podivnost svého zapletení se do čínského světa. Začalo to Silvestrem roku 1960, mým prvním v Americe, na Manhattanu, kde jsem se teprve rozkoukával. Jed-

na dobrá duše přeživší Osvětim a dr. Mengeleho (který ji při selekci poslal směrem k přežití, kdežto její rodinu opačným směrem k plynu a smrti) mě vzala s sebou do rodiny českých židovských lékařů. Hodování, popíjení (v mém případě dost značné), když tu se dostavila čtveřice dalších našinců – bývalý činitel exilové vlády za války v Londýně, jeden současný pracovník OSN s manželkou a jedno česky nemluvící, exoticky vypadající stíhloučké stvoření. Všichni se v této společnosti znali, já neznal nikoho.

Přeptávám se, kdo jako je ten hu-beňour, to asi Češka nebude. „Ne, to je Slovenka – ale z druhé generace,“ slyším jakéhosi poťouchlíka, jemuž jsem uvěřil již ve stavu odpovídajícímu množství konzumovaných nápojů. Kolem údajné Slovenky jsem začal kroužit, mnil oslňovat, ale vůbec se mi to nedařilo. Věnovala mi druh pozornosti, již lze oceňovat na kus trusu v cestě. Nic – ani její jméno – jsem se od ní nedozvěděl.

Až asi za měsíc jsem různými oklikami zjistil: toť jakási Priscilla Lim, pracovnice UNICEF, mišienka čínsko-švýcarská. Otec Asiat, matka z Helvécie. Prý se na mě pamatovala a hodnotila mé vábení, taktéž i vizáž, jako cosi dost odpudivého. Takovou diagnózu tedy údajně vyřkla má pozdější celoživotní družka.

Za perných studií na Kolumbijské univerzitě jsem ji důkladně vykořisťoval, o víkendech ve své kanceláři na dvacátém či kolikátém poschodí sekretariátu OSN na stroji vytukávala mou doktorskou dizertaci. Přivedla mě do Metropolitní opery, kde Karajan dirigoval Wágnerovu Valkýru, mohl jsem s ní nahlédnout do jiných kruhů a prostředí, kam bych se jinak nebyl dostal. Jednou že půjdeme na večeri do čínské čtvrti, zve nás její prastrýc, jehož mi představí: Lin Peck-siu, zrovna na návštěvě v New Yorku, v restauraci se mu klaněli. Ptám se,

co že jako on, a dozvídám se, že je v Radě bezpečnosti OSN delegátem Číny, tehdy ještě předkomunistické. V jiné souvislosti utrousila, že je též šéfem televize, šéfem výroby cementu na Taiwanu, že je v Taipei na mrakodrapu vytesáno jeho jméno.

Žádný můj prastrejc v Plzni něčeho takového nedosáhl. Víc jsem ale z ní z o jejím rodinném zázemí nevypáčil. Zaslouhou kamaráda sinologa na cambridgské univerzitě v Anglii jsem se ale dostal k encyklopedickému dílu Twentieth Century Impressions: Ports of China a dočetl jsem se o dědečkovi uvedeném jménem Lim Nee Kar, narozeném v roce 1874, jako o jednom z nejbohatších čínských magnátů. Jeho otec měl na Taiwanu titul ministra, syn se podílel na správě rýžových plantáží a zlatých dolů. Po prohrané čínsko-japonské válce se rodina z okupovaného ostrova vrátila do Amoye na čínskou pevninu,

kde dědeček založil čtyři banky, byl přijat u císařského dvora a obdařen titulem ambasadora. Posbíral řadu funkcí, stal se předsedou čínské obchodní komory, ředitelem železnice, pojišťovny, telefonní společnosti atd.

Přítel expert sinolog mě rovněž informoval, že ta má dotyčná známá je vlastně šlechtice, princezna - něco takového. Helemese, lahodné to zvěsti, plzeňský plebejský chám zajásal a položilou majitelku zcela modré krve podrobil důkladnému výsluchu. Ostýchala se, pak přece jen vylovila pár fotografií, její rodný dům na ostrůvku Kulangsu, nyní víc známém jako Gulangyu, vypadal jako kombinace indického Taj Mahalu a karlovarského hotelu Pupp. (Její čínský otec K.K. Lim, dost známý malíř, mi posléze zdůrazňoval, že dům, jehož počet místností si lze pamatovat, si nezaslouží, aby se v něm žilo. Mezitím mu ovšem jak Maoce-tung, tak i Čankajšek šlápli na takové principy.)

Tito předkové se z Číny na Taiwan přistěhovali v osmnáctém století. Tam v hlavním městě Taipei kromě jiného vybudovali Panchiao, nejproslulejší zachovaný výtvar Ching dynastie (1644 -1911), areál s množstvím zrestaurovaných historických bu-

dov na třech akrech, třech nádvořích, jedno pro každého syna. Nynější feministky by patrně nesouhlasily s tehdejší zvyklostí, že každá nevěsta, provdávší se do tak noblesní rodiny, musela spolu s věnem přivést dvě služebné též proto, aby se staly manželovými občasnými doplňkovými milenkami.)

Výstavba Panchiao trvala čtyřicet let. Byli to největší boháči, jimž patřila většina ostrova. Znační filantropové, prý přirovnávaní k rodu Medici ve Florencii. Jejich knihovna obsahovala tisíce kaligrafických pergamenových svitků, obrazů, rukopisů, tam se studovalo, pořádaly literární dýchánky, v jednom z pavilonů se provozovala čínská opera. Kas-kády, umělé pahorky, podivné útvary a podivná jména sálů, hal, svatostánků - třeba Předstíň voňavého nefritu, Hala ustáleného klidu. Onen strýc, s nímž jsme v New Yorku povečeřeli, jménem rodu Limů, celé Panchiao věnoval státu. Zanedlouho poté se tam konala Miss Universe volba nejkrásnější ženy světa.

Další důkaz štedrnosti tohoto rodu lze spatřit v nynějším hlavním městě Beijingu, dřívějším Pekingu, v letním paláci, kde na jezeře stojí loď 36 metrů dlouhá, z mramoru, výtvar poslední císařovny (Dowager Cixi), jí pojmenovaný na „Loď neposkvrněnosti a pohody“. Pro docílení takové absurdity zpronevěřila peníze určené na výstavbu moderního loďstva. Peníze, jež ve značné míře poskytl dědeček a pradědeček. Když jí došly fondy a hrozila válka s Japonskem (1894-5), beztoho pak prohraná, hanebná vládkyně žadonila o další fondy a mecenáši se na ni právem vykašlali.

Dědečka jsem nemohl osobně znát, v roce 1951 na Taiwanu umřel. Velký smutek vypukl, zbýlé tři manželky, z nich instantní vdovy, v harmonii pod touž střechou společně přežívaly, tuze bědovaly. Priscilla pozvolna se začala svěřovat: dědeček měl šest žen, ne jednu za druhou, ale všechny současně. Vítězní Japonci, okupanti Taiwanu, mu nabídli funkci kolaborantského vládce ostrova, což on odmítl a odlul do původní čínské vlasti, své syny posílal na studie do Anglie – a právě do Cambridge. Mezi nimi byl i syn, který doprovázel tatínka s jeho manželkami k pravidelnému zdravotnímu pobytu ve švýcarské Arose, a tam na kopečku při lyžování se seznámil s místní dívčinou, ti dva se do sebe zakoukali, byla z toho svatba, dost k úděsu obou rodin, a jedním z výsledků vzájemného čínsko-švýcarského úsilí je teď má manželka. ■ POKRAČOVÁNÍ

FOTO Z AUTOROVA ALBA

Arthur Breisky náleží mezi autory, kteří se prakticky nedostali do učebnic a jejichž jméno zná pouze hrstka zasvěcených. Breisky zemřel velice mlád stejně jako třeba K. H. Mácha, ovšem až v dalekých Spojených státech amerických 10. července 1910. Jeho památka se dochovala především díky pečlivé Beatrice –Boženě Dapeciové. Tato Breiskyho osudová žena, později učitelka v Lounech, na svého milovaného druha vzpomínala do konce svých dnů. Breiskyho většina literárních badatelů postavila do pozice poněkud obskurního pisálka, který se vyžíval ve výstřednostech a nejen na papíře. Ostatně už kolem jeho jména visí menší otazník. Sám používal příjmení Breisky, přestože se častěji setkáme s variantou Breiský. Nicméně stačí nahlédnout do listu A. Procházekovi, v němž Breisky vysvětluje: „...Připsal jste čárku nad mé- y. Popisují se bez čárky, ne z estetického důvodu, ani abych tím zapřel mé češství, ale řídí se křestním listem. Tisknou-li mé jméno důsledně chybně, děje se to bez mého a proti mému vědomí...“

Tragický konec básníka zůstal neobjasněn

Martina Bittnerová (1)

Arthur přišel na svět v Roudnici nad Labem do rodiny naddozorce a později vrchního komisaře c. k. finanční stráže. V kontextu naší literatury se zdá být toto povolání přímo zásadní. Vždyť Božena Němcová se za komisaře finanční stráže dokonce provdala. Pro rodinu Němcových i Breiských to v důsledku znamenalo především hojné stěhování. Výhodou však zůstávala skutečnost, že hlavní živitel měl povolání tzv. pod penzí, čili zajištěný skromný příjem až do smrti. Maminka Breiskyho uměla zjevně mnohem lépe hospodařit než paní Němcová a proto mohl Arthur studovat a jeho zbylých pět sourozenců netrpělo hladu.

Vedle Vysokého Mýta poznal Arthur i Prahu, kde nastoupil do reálky na Malé Straně. Zatímco studoval, rodina se z matičky stověžaté přemístila do Votic, a posléze do Slaného. V Praze se Arthurovi líbilo, rád objevoval onen čilý společenský a kulturní ruch, který jí vládl.

Bohužel onemocněl tyfem a v roce 1899 přestoupil do kvarty lounské reálky. Reálky, tedy reálná gymnázia, se začala objevovat v rakouském systému školství až ve druhé půli devatenáctého století. Jednalo se o sedmileté všeobecně praktické vzdělání ukončené maturitní zkouškou. Absolventi pak mohli pokračovat ve vysokoškolském studiu. Nicméně gymnazisté se například na rozdíl od posluchačů reálky učili i deskriptivní geometrii a rýsování. Ještě před Arthurovou smrtí se však celá koncepce reformovala. To už se ho ale netýkalo.

Louny počátku 21. věku působily poněkud maloměstským dojmem. Ještě o třicet let později si na to stěžuje Božena Dapeciová. Přesto mezi spolužáky našel Arthur spřízněné duše a především se pak poznal s již zmiňovanou a o rok

starší Boženkou. Seznámil se s ní v tanečních hodinách a v davu ostatních rozdyčených dívek ji nemohl přehlédnout. Vynikala nad jiné oslnivým zevnějškem.

Arthurovo dospívání se nelišilo od dospívání jeho soukmenovců, až na to, že mladík působil vždy poněkud vyzrálěji a zamýšleněji než jeho vrstevníci. Jemu říkali Dante, Božence Beatrice, čímž odkazovali na Dantovu Božskou komedii. Arthur hlídal desítky knih, vybíral si těžká témata i náročná zpracování. Přitom neustále pochyboval nad smyslem lásky k Božence. Poněkud nabourala jeho detailně promyšlený životní program, kdy se hodlal reali-

zovat výhradně na poli literatury a nechtěl se rozměšňovat v lásce k opačnému pohlaví.

Právě z těch důvodů se jí opakovaně svěřuje, že mu překazila jeho tvůrčí plány a přitom se od rozbouraných citů nedokáže odprostit.

Zásadní problém tkvěl v tom, že se Arthur vzhledl v Oscaru Wildeovi a také v ostatních výjimečných básnících plujících s proudem dekadence. Právě ti si zvolili výjimečný styl dokonale upraveného a nad vším povzneseného dandyho. Dandysmus se zakládal na určité póze aristokrata, který se nezabýval bídou světa, ale čněl nad ní. V tom také pramení zdroj Arthurových mystifikací. Správný dandy si pěstoval ženu pouze jako okrašlovací přívěšek, ozdobu, již se mohl pochlubit v dobré společnosti. Splynutí duší se ale neobejde bez jisté fáze odevzdanosti a vzájemné důvěry. Arthur se bohužel velice odlišoval, aby mohl být pochopen. Báť se otevřeně ukázat, jaké hloubky a prožitky v něm vězí. Snažil se nad situacemi vítězit, dívat se na ne a komentovat je lehce ironickým posměškem. Přitom se vnitřně šířil a trápil. Přetěžoval se jen proto, aby se nemusel zabývat všednostmi, které ho přesto opakovaně dostihly. Boženka to s jeho zápasy neměla vůbec lehké.

Dočkala se třeba i prohlášení: „...Bud' mě chápeš, a pak nepochybuj, že mne máš ráda a půjdeme spolu, anebo ne, pak přerušíme svoje styky vůbec. Několik dní v tomto druhém případě ztratím, ale přece se zase vzpamatuji, a budu moci pracovat dále...“ ■ POKRAČOVÁNÍ

FOTO WIKIPEDIA

Minulý týden jsem dostala sken listiny s dotazem v subjektu Je to latina?, nasadila jsem si brýle, zvětšila sken a mohla jsem napsat zpět: ano je to latina, ale já to překládat nebudu. Tento rukopis byl psaný vypsanou rukou nějakého germánského písaře v 16. století a přečtou to jen vysoce oddaní odborníci na čtení středověkých rukopisů. Že je to latina jsem poznala jen podle koncovek a zkratk. Zkratky používali písaři hlavně když se psalo na drahém pergameni. Problém byl, že nepoužívali po Evropě stejných zkratk, takže seznam zkratk je kniha asi o 500 stranách tlustá.

Po II. světové válce se ke škodě mládeže přestávala učit latina a stará řečtina v Evropě. Nebyly to jen země reálného socialismu, kde byly tyto jazyky zavrženy, ale tento trend zavládl v celé Evropě i v severní Americe. Uváděly se různé důvody - je třeba se učit více současné dění, současné vědy, tyhle jazyky na nic nejsou, nebo jsou podvrtné, rozvrtné a závratné. Překládám teď dost diplomů z latiny do angličtiny. Sleduji, jakou latinu používají jednotlivé univerzity při udělování diplomů. Je to složité zejména pro moderní vědy, jako doktoráty z různých technických věd, které musely být přeloženy do latiny, a já pak hledám tu zatracenou logistiku, nebo hlubinné dobývání rud, nebo něco takového. Některé univerzity to vzdaly a specializované obory nechají prostě v národním jazyce a zbytek diplomu v latině. Latina těchto diplomů je směs středověká a anticko-klasická. Starší univerzity mají dlouhou tradici v udělování diplomů už ve středověku a stejnou formuli pořád používají; ty novější formule přebírají a přidávají věty z klasické latiny.

Latina byla jedno italské nářečí z mnoha v 8. století př.n.l. Někdy se v její historii ještě před gramotností změnil latinský přízvuk. Přízvuk je jeden z hlavních vlivů na vývoj jazyka. Například v ruštině je přízvuková slabika tak silná, že prakticky ostatní samohlásky přehluší. Když se latina vynořila jako psaná řeč, tak přízvuk už byl pevně na předposlední slabice, a to zůstává dodnes u románských jazyků. Když slyšíme kadence italštiny, tak ten silný přízvuk je předposled-

ní slabika slova a stejně je tomu i ve španělštině. Zkuste si říct první verš Aeneidy: Arma virumque cano. Tento vliv na latinu měla možná etruština, o které nevíme nic - tedy nic moc, a řečtina, ze které si Římané přejali abecedu. V řečtině je pří-

ně byli zaměřeni na "tradice předků", zvláště v náboženství. Rituál a modlitby musely být provedeny bezchybně, a stejně jak probíhaly před stáletími. Máme několik zapsaných oslavných náboženských písní a je zcela jasné, že tomuto jazyku v klasic-

musel nalézat slova pro pojmy v latině neznámé. Píše svému příteli a vydavateli Atticovi: "Tak jsem byl v Ostii v přístavu a mluvil jsem s jedním námořníkem, zrovna přišel z lodi a ještě měl svůj voskovaný polštářek pod pažďí [na tom polštářku veslaři seděli, když veslovali]. Ptal jsem se na ten termín [řecký], jak bych to přeložil do latiny termínem pro ten stav, kdy veslaři vytáhnou vesla z vody a nedělají nic, čekají na povel. Ale termín, o kterém jsem si myslel, že by byl dobrý, znamená naopak dobu, kdy veslaři zaberou naplno. Což by se nám tedy vůbec nehodilo". (Termín o kterém mluvím, je v angličtině suspension of judgement a v češtině snad suspence úsudku? Je to filozofický výraz, kdy člověk čeká, až bude mít všechna fakta a pak teprve posoudí nebo odsoudí.) To, že se psaná latina už v tom 1. stol. př.n.l. rozcházela s tou mluvenou se dá usuzovat podle toho, jak pracuje latinský básnický metr.

Ale když se vezme jakákoliv nebeletistická kniha, je vidět, jak je psaná čeština rozdílná od hovorové z ulice. V češtině se ale psaná verze snaží aspoň částečně přizpůsobit hovorové. Naposledy se snad používal český infinitiv slovesa například "dělati" snad ve 40. letech 20. století. Používá se "dělat" i v té nejliterárnější podobě. Ale když člověk čte, tak si neříká - tohle by člověk normálně neřekl. Je to psané, a proto to mozek vnímá jako jinou verzi známého jazyka.

Stejný proces probíhal v latině. Děcka chodila do školy, kde se učila psanou latinu, ale doma mluvila jako doma - jak se na Ostravsku říkalo - "po našemu". A tuto domácí řeč a její dialekty pak legionáři roznesli po Evropě a z nich vznikly románské jazyky.

Vulgární latina. Pozdní latina je snaha pisatelů udržet klasickou latinu jako psaný jazyk, ačkoliv se mluvená latina s tou psanou rozcházela víc a víc. Existuje málo dokladů, ale například v učebnici gramatiky z 5. století jsou poznámky, jak se něco píše "špatně" (ve vulgární latině) a "správně", takže se dá vystopovat, jakým směrem se hovorová latina vydala.

Například gramatické pády - ty postupně mizely a byly nahrazovány předložkami a pozicí slova ve větě.

Románské jazyky. O pozdní latině můžeme mluvit tak do 9. století, je to změt' klasické a vulgární latiny. Vulgární latina - tím se myslí obecná latina, nikoliv vulgární v dnešním smyslu. Různá nářečí dala vznik různým slovům pro tutéž věc v románských jazycích.

Například slovo pro "všechno, celý". V latině jsou dvě slova, omnius a totus. Do italštiny přešla obě, i když italské ogni znamená "každý" a tuto znamená "vše". Ale do španělštiny přešlo jen "totus" jako "todo", francouzsky "tout", rumunsky "tot", slovo omnius se neuchytilo. Nebo slovo pro hlavu - latinské "caput". Z toho je francouzské „chef“ (což není hlava), španělské „cabo“, italské „capo“ nebo i české kapitán. Což, jak vidno, nejsou označení pro hlavu jako takovou, ale pro vůdce, nebo velitele. Francouzština má pro hlavu slovo „tête“ z latinského slova pro skořápku „testa“. Jakoby se v češtině pro hlavu užívalo běžného slova „kebule“, a zdomácnělo jako normální označení pro hlavu. Je jistě příznačné, že španělština převzala pro sloveso „mluvit“ z latiny slovo „fabulare“, vymyslet si (španělský hablar) a zcela se ignorovala deponentní a elegantní latinské sloveso „loquor“.

Výslovnost se také změnila. V 1. stol. př.n.l. se každé „c“ četlo jako „k“ (Cicero byl oslovován jako Kikero). V pozdějších staletích došlo k palatalizaci, změkčování, a to byla výslovnost, kterou přejala církev. Nevím proč se v české výuce latiny používá církevní výslovnost. Vyslovovat Caesarovy věty jako by je vyslovovali o staletí později mi připadá zvláštní. Dvojhlasý ae a oe se změnil na e, „tio“ se četlo jako „cio“ a v románských jazycích později jako „sio“. Koncovky podstatných jmen většinou zkameněly ve 4. pádě latinských slov. Například: „pons, pontis“ (most) je ve francouzštině „pont“, a ke všemu změnil rod z ženského na mužský, což není obvyklé.

Středověká latina a neolatina. Středověká církevní latina ale zůstala jazykem vzdělanců hlavně proto, že žádný národ v západní Evropě neměl ve středověku dost natolik vzdělaných lidí, aby si vytvořili vlastní vzdělanecký jazyk, až do 14. století, kdy začaly vznikat národní university. V renesanci italští humanisté s nadšením hledali staré rukopisy a přepisovali je (díky za to) a přišli na to, že církevní latina je sice jednodušší a a přizpůsobena gramatice různých evrop-

LATINA...? LATINA!

Pro ND Eva Firlová

zvuk pohyblivý mezi posledními třemi slabikami slova, což je moje druhá stížnost na starou řečtinu. Ta první je, že všechno, o čem se píše, že ..."už staří

Řekové" dělali, je podle mě vlastně původem od mimozemšťanů, protože staří Řekové seděli kolem ohně a vymýšleli si další tvary sloves a pochechtávali se při pomýšlení, jak zmatou ty barbary, kteří se řečtinu

chtějí naučit.

Latinská řeč se dělí na několik období. Archaická latina, klasická, pozdní latina a středověká latina - církevní, a pak je neolatina.

Archaická latina má třeba koncovky -os a -om, které se v klasické změnil na -us a -um. Nebo rhotacismus - to je vznešený název pro změnu písmene "s" mezi samohláskami na "r". Například: slovo "honos" (čest) se skloňovalo jako honos, honosis. V klasické latině je to "honos, honoris". Nejvíce změn v latině proběhlo mezi 4. a 2. stoletím př.n.l. Víme to, neb Říma-

ké době rozuměli jen kněží. A protože kněží u Římanů nepocházeli z nějaké zvláštní kasty, ba ty nejvyšší kněžské úřady byly voleny, existuje podezření, že tomu, co říkají nerozuměli ani sami kněží. Asi jako když v ortodoxní církvi probíhá rituál ve staroslověně, jak ho formulovali soluňští bratři Cyril a Metoděj, a je tomu vzdáleně rozumět jako ozvěně známých slov. Největší průšvih co se týče římského rituálu se stal, když Diktátor Sulla jmenoval (byl diktátor, tak mohl) asi v roce 80 př.n.l.

nejvyšším veleknězem Jupitera Největšího a Nejlepšího Quinta Caecilia Metella Pia. Metellus totiž mírně koktal. Když se udělala v rituálu či recitaci nějaká chyba, tak se musel zopakovat. Historici i já s nimi máme podezření, že tady zafungoval Sullův zvrácený smysl pro humor, neb chtěl vidět senátory, jak stojí celé hodiny před chrámem na Kapitolu a plánují v duchu atentát na koktavého Caecilia Metella a nikoliv na něj, na Sullu.

Klasická latina je ta, kterou se psalo mezi 1. stol. př.n.l. a 3. stol. n.l. Literární řeč vytvořil Marcus Tullius Cicero včetně básnického metru pro různé druhy básní vesměs převzaté z řečtiny a upraveny pro latinu. Ciceroovy básně byly velmi populární když je psal, ale pak hned taktně upadly v zapomnění a nezachovaly se, protože se těchto básnických nástrojů chopili opravdoví básníci jako Catullus, Propertius, Tibullus, Ovidius, Vergilius, Horatius. Cicero překládal také do latiny řecké filozofické spisy a

KAROL KABAT, CONSULTANT
Investors Group Financial Services Inc.

Cell: (289)259-2365
Phone: (416)292-7229 ext. 524
karol.kabat@investorsgroup.com

305 Milner Avenue
Toronto ON M1B3V4

Investment Planning (RRSP, TFSA, RESP, Non-registered investments)
Insurance Planning (Life insurance & Accident and sickness)
Retirement Planning
Estate Planning
New home purchase planning
Insurance products and services distributed through I.G. Insurance Services Inc. Insurance license sponsored by The Great-West Life Assurance Company.

Call or send me an email for free consultation

NOVÝ DOMOV (NEW HOMELAND) – CZECH AND SLOVAK (EVERY THIRD WEEK)

Vydává Masaryk Memorial Institute, Inc., 450 Scarborough Golf Club Rd., Toronto, ON M1G 1H1. Řídí tiskový výbor MMI.

Redakce si vyhrazuje právo příspěvek zkrátit, redakčně upravit a rozhodnout o jeho event. zařazení. Z předplatného nevyplývá předplatiteli nárok na umístění jeho článku do novin. Anonymy neotiskujeme.

Názory prezentované v uveřejněných příspěvcích nemusí vyjadřovat stanovisko redakce ani MMI. Nevyžádané rukopisy a fotografie redakce nevrací. Redakce neposkytuje žádné informace o autorech.

Redakční rada: Lanny Rosický (ČR), Barbara Sherriřová (konzultantka jazyka anglického), Jiří Grosman a Miloš Krajný (Toronto), Josef Skála a Jiří Adler (Vancouver), Alena Martinů (Montreal), Eva Firlová (konzultantka jazyka českého, Sudbury). Archiv na webu www.masaryktown.ca Webová prezentace Alena Kottová

Masarykův ústav (MMI) je nevýdělečná (not profit) organizace. Jejím posláním je udržovat české a slovenské kulturní tradice a obohacovat tak život kanadské veřejnosti.

Kancelář Iva Ječmen tel: (416)439-4354 (ÚT, ST, ČT), office@masaryktown.ca

Roční předplatné: Kanada \$ 61 CAD, USA \$ 83 USD, ostatní \$ 110 US. Šeky zasílejte laskavě na adresu MMI. Ceny inzerátů sdělíme na požádání.

Tyto noviny byly vybrány Národní knihovnou ČR jako kvalitní zdroj, který by měl být uchován do budoucna a stát se součástí českého kulturního dědictví. Stránky jsou archivovány několikrát ročně a jejich záznam je součástí České národní bibliografie a katalogu NK ČR.

Šéfredaktorka a grafická úprava Věra Kohoutová Cell (647) 770 1713 Pište.vera.toronto@gmail.com

NOSITEL MASARYKOVY CENY UDĚLENÉ ČSSK V KANADĚ V ROCE 2007. LAUREÁT CENY MZV ČR GRATIAS AGIT Z ROKU 2014.

FLY GRAN CANARIA

find out the Paradise in **Lopesan Villa de Conde** * * * *

SPECIAL PACKAGES \$1342 CAD plus taxes \$160

Toronto - Gran Canaria

Departures on Wednesdays at 9:45 pm
Arrivals on Thursdays at 12:25 pm

- Price per passenger
- Immediate Sales
- In September and October
- Airbus Economy
- Transfer to/from Hotel
- 6 Nights, Bed /Breakfast

Gran Canaria - Toronto

Departures on Wednesdays at 1:05 pm
Arrivals on Thursdays at 6:45 pm

blanka@premieregroup.com
dianab@premieregroup.com

UNIGLOBE
Enterprise Travel

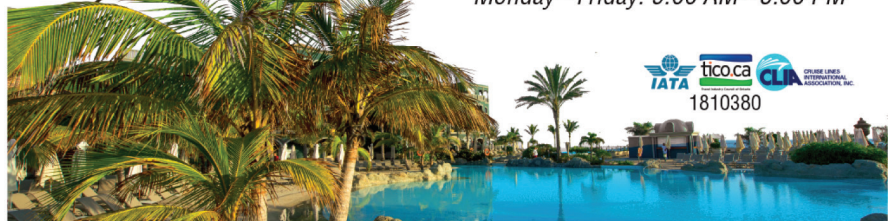

1221 Yonge Street (at Summerhill Ave.), Toronto

Tel: 416 504 3800

Toll Free: 1800 825 7577

Monday - Friday: 9:00 AM - 5:00 PM

INTERNATIONAL TRAVEL provides travel service

► Building Electronic Travel Authorization (eTA)

Canada has introduced a new entry requirement, known as an eTA, for visa-exempt foreign nationals travelling to Canada by air. Exceptions include U.S. citizens and travellers with a valid visa. Entry requirements for other methods of travel (land, sea) have not changed. ► **Starting August 1, 2015, eligible travellers can apply online for an eTA.** On March 15, 2016, this entry requirement will become mandatory and travellers will need an eTA before they can board a flight to Canada.
http://www.cic.gc.ca/english/visit/eta.asp?utm_source=slash-eta&utm_medium=short-url&utm_campaign=eta

Building memories, one vacation at a time... Call us today and let us help you with your next vacation planning. We will help you build those memories with luxury and adventure cruises, romantic honeymoon packages, safaris, exotic island getaways and tours. Fulfill your travel dreams with your next trip. Contact us today for our comprehensive and up-to-date specials so we can narrow your choices for your perfect vacation. We are looking forward to making your next trip a memorable one, so CONTACT US TODAY and you can get packing!

Please note our new address: 600 Sherbourne St., suite # 301, Toronto Ontario M4X 1W4 (across the street of Sherbourne Subway Station). Very convenient location with subway access or parking behind the building.

Follow us on Facebook: www.facebook.com/intltravel
Tel: (416)922-7775 or 1-877-922-8775 cell (416)939-6118

email: agatha@intertravel.ca

web www.intertravel.ca

**Travel with confidence,
Travel with us!**

TICO Registration # 50016556

Zachovalá šedesátnice

hledá

přítele veselé povahy

ke společnému životu:

nekuřák, nealkoholik, věk kolem

šedesáti.

Tel.: (705) 788-4059

Dr. Ludmila Schucková, dental surgeon

1849 Yonge St., suit 409, Toronto M4S 1Y2

l.schuckova@rogers.com tel: (416)487-7900

MARTIN ZATOVKANUK, PRÁVNÍK a NOTÁŘ

České a slovenské komunitě nabízím právní poradenství a řešení v těchto specializovaných oblastech:

- fyzická a psychická újma způsobená při dopravní nehodě či jinak
- obchodní právo
- právo nemovitostí
- právo obchodních společností, obchodní spory
- zástavní právo
- pracovní právo

angličtina, čeština, francouzština

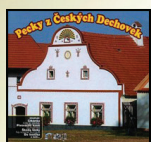
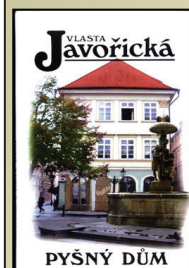
647-669-4369 martin@zlegal.ca

1984 Yonge St. Toronto ON M4S 1Z7

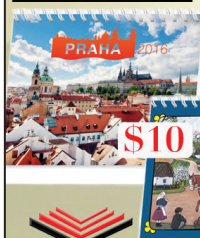
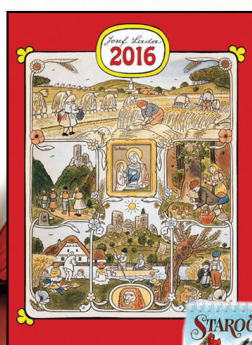
Z-LEGAL

České knihy, filmy, CD a kalendáře 2016.

Stovky knih za bůra a některé i zdarma.

CD-\$5

\$10

1-877-287-1015

www.czech-books.com

mail@czech-books.com

1652 Mountbatten Pl., Victoria, BC, V8S 5J9, Canada

Because reading keeps your mind in Czech

Hledám tanečnici (bolondýna, bílé triko, černé kalhoty) ze zábavy v sobotu 26.9. Cechtoberfest na Masaryktownu, zn: dokončit rozhovor, volejte redakci (647)770-1713

TADY JE MÍSTO PRO VAŠI INZERCÍ, VOLEJTE:
(647)770-1713
vera.toronto@gmail.com